

W numerze:
Prof. Z. Wojciechowski
Źródła katastrofy
cywilizacji

Tajemniczy informator zdradził Anglii tajemnice wojenne Niemiec

London (API). Wielka Brytania znała wynalazki wojenne Niemiec już w drugim miesiącu wojny — oświadczył wczoraj b. szef wydziału wywiadowczego brytyjskiego ministerstwa wojny prof. R. Jones. Dnia 16 października 1939 r. brytyjski attaché morski w Oslo otrzymał anonimowy list z zawiadomieniem, że nieznany autor listu prześle odpowiednie informacje, jeżeli rząd brytyjski da mu znać, iż pragnie je otrzymać. Znakiem umownym na wyrażenie zgody brytyjskiej miała być zmiana w tekście początkowej zapowiedzi audycji niemieckich radia brytyjskiego w dniu 19. 10. godz. 18.30. W określonym dniu i o określonej godzinie audycja niemiecka zaczęła się nie słowami „Hier ist England“ lecz „England ruft Deutschland“. Następnego dnia nadeszły informacje, które — jak określił prof. Jones — „stanowiły najbardziej zadziwiający dokument, jaki kiedykolwiek widziałem“. Dokument zawierał rewelacyjne dane o 2 rodzajach radaru, nad którymi pracowali uczeni niemieccy i z których jeden był już od dłuższego czasu w użyciu, o bombach rakietowych, o stacjach eksperymentalnych i innych zdobyczach niemieckiej techniki wojennej. Sprawozdanie nieznane go informatora było tak szczegółowe i obszernie, że wielu ludzi traktowało je jako sfałszowane. Jednakże w miarę rozwoju wypadków i stosowania przez Niemcy coraz to nowych wynalazków, okazało się, że dokument był prawdziwy. Właśnie dzięki niemu Brytyjczycy byli w stanie opóźnić

Rewelacje szefa angielskiego wywiadu

o kilka miesięcy zastosowanie przez Niemców bomb latających. Nieznany autor listu poinformował bowiem brytyjskie ministerstwo lotnictwa, że w Peemsondo „główny

wynalazca bomb o napędzie odrzutowym prowadzi prace badawcze.“ Baza ta została zbombardowana, a wynalazca zabił. W ten sposób prace niemieckie opóźniły się o kilka miesięcy.

Dr Heisenberg w Argentynie

będzie produkował bomby atomowe

Nowy Jork (API). Argentyna zaprosiła do siebie znanego eksperta niemieckiego w dziedzinie energii atomowej dra Wernera Heisenberga i zamierza prowadzić na wielką skalę badania nad energią atomową dla celów wojskowych. Wiadomość tę podaje czasopismo amerykańskie „New Republic“, które podkreśla jednocześnie, że Argentyna posiada dostateczny zasób potrzebnego sprzętu i pieniędzy, oraz zgromadziła wokół siebie ludzi specjalistów w tej dziedzinie, zarówno pod względem naukowym jak i technicznym. Doskonałym materiałem do badań będą złoża uranu, odkryte niedawno w prowincji Mendoza. Heisenberg wie o rozbiciu atomu dużo więcej niż jakikolwiek człowiek na świecie, z wyjątkiem garstki uczonych, którzy wyprodukowali bombę atomową. B. asystent Heisenberga dr Guido Beck pracuje spokojnie w górach argentyńskich już od

maja 1943 r. Artykuł zamieszczony w „New Republic“, jest przykładem tego, jak wielką wagę przywiązują USA do złóż uranu w in-

nych krajach, których same nie posiadają, jak i do tego, by nie wydarto im monopolu produkcji bomby atomowej.

Sensacyjne oświadczenie Schumachera

Partia socjal-demokratyczna nie będzie występowała przeciwko granicom określonym w Poczdamie

Warszawa (obsł. wł.). W wywiadzie, udzielonym jednemu z paryskich korespondentów, przywódca niemieckiej partii socjal-demokratycznej dr Schumacher oświadczył, że partia jego nie będzie występowała przeciw granicom określonym na konferen-

cji poczdamskiej. Zdaniem jego, Niemcy muszą pozostać państwem drugorzędnym w stosunku do Związku Radzieckiego i muszą się wyrzec wszelkich ambicji terytorialnych.

Halifax kontra Churchill

w kwestii stosunków angielsko-amerykańskich

Nowy Jork (API). Ambasador brytyjski w Waszyngtonie lord Halifax przemawiając na uniwersytecie w Leeds, wypowiedział się przeciwko formalnemu sojuszowi anglo-amerykańskiemu, oświadczaając, że bardziej istotny niż traktaty sojusznicze jest niepisany sojusz oparty o przyjaźń i zrozumienie obu narodów o wspólne zainteresowania i jednolity sposób myślenia. „Wszystkie te cechy będące wynikiem 170-letniej przeszłości i wspólnych walk w ostatnich wojnach, stwarzają podstawę do wydatnej współpracy i ścisłego porozumienia“. Halifax powiedział m. in.: „bliskie stosunki między Stanami Zjedn. i W. Brytanią nie wymagają bynajmniej utworzenia frontu anglo-amerykańskiego kosztem ONZ. Przyjaźń jaka istnieje między obydwoma państwami może stanowić jedynie źródło potęgi dla Organizacji Narodów Zjednoczonych. ONZ prawdopodobnie nie dojdzie do swego całkowitego rozwoju i władzy, o ile nie będzie popierana i wzmacniana dobre-

wolną współpracą i przyjaźnią tego rodzaju wśród swych członków“. Kończąc Halifax powiedział: „Możemy oświadczyć naszym przyjacielom amerykańskim, że dążymy do tych samych celów w życiu i że ta wspólnota określa i wzmacnia naszą politykę jednocześnie zaś i ich politykę“.

Francuskie koła polityczne podkreślają w związku z przemówieniem Halifaxa, że W. Brytania po niepowodzeniach na kontynencie spowodowanych rezerwą Francji odnośnie sojuszu anglo-francuskiego i zacieśnieniem stosunków francusko-czeskich i francusko-polskich widziała się zmuszona do dania publicznego wyrazu swej orientacji na Stany Zjednoczone.

Jak wiadomo — autorem projektu formalnego sojuszu anglo-amerykańskiego, przeciwko któremu występuje ze względów taktycznych lord Halifax, jest tegoż towarzysz partyjny, Winston Churchill.

Bevin stwierdza bankructwo dotychczasowej polityki palestyńskiej

London (PAP). Minister spraw zagranicznych Bevin oznajmił we wtorek w parlamencie, że rząd brytyjski postanowił przedstawić sprawę Palestyny ONZ.

Minister Bevin stwierdził, że rozmowy palestyńskie zostały zerwane na skutek nieprzejednanego stanowiska tak Arabów, jak i Żydów. W chwili obecnej nie ma możliwości jakiegokolwiek rozwiązania problemu. Następnie minister oświadczył:

1. Zdaniem rządu brytyjskiego niemożliwe jest rozwiązanie odpowiadające wytycznym białej księgi z roku 1939, ograniczającej imigrację żydowską.

2. Rząd brytyjski zdecydował się przedstawić sprawę ONZ, gdyż mandat nie upoważnia Wielkiej Brytanii do narzucania żadnej ze stron swej arbitralnej decyzji.

3. Rząd brytyjski szczegółowo przedstawi ONZ niewykonalność mandatu w praktyce, referując wszystkie dotychczasowe wnioski arabskie i żydowskie.

Minister wyraził ubolewanie, iż musi zawiadomić o zakończeniu konferencji z Arabami i konsultacji z żydowskimi organizacjami syjonistycznymi, stało się bowiem jasne, iż wysiłki te nie dadzą żadnego rozwiązania, które byłoby do przyjęcia — choćby w ogólnych zarysach — przez obie społeczności w Palestynie. Podkreślając zainteresowanie żydostwa amerykańskiego syjonizmem, minister wspominał, iż z tego względu zwrócono się do rządu USA z propozycją o uczestnictwo w rozwiązaniu problemu, w wyniku czego powstała w listopadzie 1945 roku komisja anglo-amerykańska dla Palestyny. Równocześnie postanowiono, że imigracja żydowska do Palestyny będzie na razie kontynuowana w bardzo ograniczonej liczbie. Z kolei minister Bevin zobrazował przebieg

ostatnich konferencji w sprawie palestyńskiej, wciąż odrzucanych bez osiągnięcia pozytywnego wyniku. Rokowania rozbiły się ze względu na zasadnicze sprzeczności poglądów pomiędzy Arabami a Żydami. Dla Arabów sprawą zasadniczą było, że Palestynie nie można dalej odmawiać niepodległości, jaką uzyskały wszystkie inne państwa arabskie i, że w zgodzie z zasadami demokracji większość powinna zdecydować o przyszłych losach kraju. Arabowie uważają dalsze rozszerzenie żydowskiej siedziby narodowej za zamach na swą niepodległość narodową i dlatego nie chcą kontynuowania imigracji żydowskiej. Sprzeciwiają się oni również stworzeniu państwa żydowskiego, w którejkolwiek części Palestyny. Z drugiej strony przedstawiciele Żydów dali do zrozumienia, że ich zasadniczym celem jest stworzenie z Palestyny niepodległego państwa żydowskiego. Początkowo proponowali oni, ażeby rząd brytyjski kontynuował wykonywanie mandatu na takiej podstawie która umożliwiłaby rozszerzenie żydowskiej siedziby narodowej aż do chwili gdy Żydzi dzięki uzyskaniu wskutek trwającej imigracji większości w Palestynie, mogliby zażądać stworzenia niepodległego państwa żydowskiego w całym kraju.

Min. Marshall w sprawie okupacji Niemiec

London (BBC). We wtorek wieczorem minister spraw zagranicznych Marshall oświadczył na konferencji prasowej że Stany Zjednoczone wciąż jeszcze pragną zawarcia traktatu pomiędzy czterema mocarstwami na temat 40-letniej okupacji Niemiec, jak to w swoim czasie proponował minister Byrnes na Konferencji Paryskiej.

Ruch ludowy jednoczy się

PSL Nowe Wyzwolenie łączy się ze Stronnictwem Ludowym

Warszawa (obsł. wł.). Działacze PSL Nowe Wyzwolenie wydali deklarację, w której czytamy między innymi:

„Przystępując do pracy jako PSL Nowe Wyzwolenie określiliśmy dokładnie, jakie cele nam przyswajamy i jakie są zasadnicze różnice między założeniami i celami naszej polityki, a polityki kierownictwa PSL. Powiedzieliśmy to nie tylko w deklaracji z czerwca ub. roku, ale równocześnie w wielu innych artykułach. Zerwaliśmy z PSL i londyńskimi politykami usiłującymi rozpełnić wojnę domową i doprowadzić naród do strasznej katastrofy. Prawdziwa zdrowa jedność chłopska musi być oparta na wypróbowanych podstawach, na trwałym odłączeniu się od PSL i przywódców PSL, którzy zepchnęli część ruchu ludowego na manowce i sprzeniewierzyli się zasadom i tradycjom ruchu ludowego. PSL Nowe Wyzwolenie nie chce dopuścić do rozbicia ru-

chu ludowego, postanowiło połączyć się ze Stronnictwem Ludowym, które w okresie swej długiej działalności politycznej wykazało twardą, zdecydowaną postawę, trzeźwą ocenę sytuacji, wierność dla podstawowych założeń polskiego chłopca.

Naczelny Komitet Wykonawczy Stronnictwa Ludowego na posiedzeniu w dniu 18 bm. przyjął do wiadomości uchwałę Komitetu Wykonawczego PSL Nowe Wyzwolenie. Naczelny Komitet Wykonawczy Stronnictwa Ludowego postanowił przyjąć w szeregi swojego stronnictwa wszystkich członków PSL Nowe Wyzwolenie, które wykazało, że w swej działalności kierowało się dobrem Polski Ludowej i dobrem chłopca polskiego. Wobec tego Komitet Wykonawczy Stronnictwa Ludowego polecił wszystkim zarządom terenowym przyjąć działaczy PSL Nowe Wyzwolenie w poszczególnych kołach na członków.

Konferencja prasowa na Quai d'Orsay poświęcona stosunkom polsko-francuskim

Paryż (PAP). W francuskim ministerstwie spraw zagranicznych, odbyła się w dniu wczorajszym konferencja prasowa, poświęcona stosunkom polsko-francuskim.

Rzecznik francuskiego MSZ p. Offrey oświadczył, że układ polsko-francuski z roku 1921 jest dziś nieaktualny. Zmieniły się bowiem stosunki międzynarodowe. Polska jest związana ze Związkiem Radzieckim sojuszem, Francja również zawarła przymierze z ZSRR, narody zjednoczone powołały do życia ONZ, — wszystko to spowodowało, że dawny układ z roku 1921 jest przestarzały. Podczas rozmów między min. Modzelewskim a min. Bidaultem uzgodniono konieczność rewizji dotychczasowego układu oraz podjęcie rokowań w celu przystosowania go do nowych warunków.

P. Offrey zaznaczył, że układ polsko-francuski będzie zwrócony przeciwko Niemcom, podobnie jak układ francusko-czechosłowacki. Myślą przewodnią tego układu będzie zabezpieczenie się przed możliwością agresji niemieckiej.

W odpowiedzi na pytanie dziennikarzy, Offrey podkreślił, że Francja zawsze uważała układ polsko-francuski z 1921 r. za obowiązujący.

W sprawie repatriacji Polaków z Francji rzecznik francuskiego MSZ podał do wiadomości, że Francja nie czyni żadnych trudności przy wyjeździe Polaków, którzy wskutek przeprowadzenia reformy rolnej znajdują w swej Ojczyźnie lepsze warunki życia.

Komentarz amerykański

Nowy Jork (PAP). Paryski korespondent dziennika „New York Times“ Sulzberger wyraża

opinię, że polsko-francuska konwencja kulturalna stanowi pierwszy krok do nowego aliansu między tymi państwami. Zdaniem dziennikarza Wielka Brytania, a zwłaszcza Stany Zjednoczone, pilnie obserwują te rozmowy i pragną wiedzieć, jak daleko one pójdą, tym bardziej, że anglosaskie koła w Paryżu oczekują również rozmów czesko-francuskich.

Komentarz francuski

Paryż (API). Komentator agencji „France Presse“, omawiając umowę kulturalną między Francją a Polską, podpisaną dziś rano na Quai d'Orsay, stwierdza, że zostanie ona przyjęta z zadowoleniem przez francuską opinię publiczną. Komentator podkreśla, że umowa ożywia wiekową tradycję wymiany kulturalnej i intelektualnej między obu krajami, a wszystko wskazuje na to, że nie będzie ona ostatnim etapem na drodze do zacieśnienia stosunków polsko-francuskich. Komentator wyraża nadzieję, że w krótkim czasie zostanie zawarty układ polityczny, wznowiający dawny sojusz z roku 1921, o którego rocznicy mówił dziś rano minister Bidault. Sojusz ten nigdy nie przestał być prawnie w mocy i w Paryżu uważa się, że należy go jedynie przystosować do obecnej sytuacji międzynarodowej. Zaktualizowanie sojuszu pójdzie po liniach tych aspektów, które przyswajały zawieraniu układu francusko-czeskiego. Komentator kończy wyrażeniem opinii, że dość daleko posunęły się oba kraje na drodze do tego układu, aby nie odwrócić dłużej jego zawarcia.

Mała Konstytucja

Dzisiaj jeszcze formalnie obowiązująca Konstytucja marcowa uchwalona przed ćwierćwieczem zawiera szereg postanowień anachronicznych nie przystosowanych do nowego ustroju i potrzeb państwa polskiego. Konstytucja ta wzorowana na ówczesnej — wtedy już przestarzałej, nieżywej, wadliwej konstytucji francuskiej — była nie tyle dziełem zdrowego kompromisu, ile została narzucona narodowi przez ówczesną pravicową większość sejmową, większość wynoszącą zaledwie kilka głosów. Najsilniej w znaczeniu ujemnym zaciążył na konstytucji marcowej personalny punkt widzenia, wrogi stosunek prawicy do ówczesnego naczelnika państwa. W przewidywaniu, że Prezydentem Rzeczypospolitej zostanie Józef Piłsudski, uważany wówczas za wodza demokracji polskiej — większość sejmowa okroiła u prawienia Głowy Państwa do minimum i wprowadziła niesławne rządy sejmokracji, które w swej konsekwencji doprowadziły do sanacyjnej krętydyktatury.

Jeżeli już przed dwudziestu laty słusznie domagano się rewizji konstytucji marcowej — tym bardziej była ona konieczna po przeprowadzeniu reform przeobrażających ustrój polityczny, gospodarczy i społeczny Polski. Ale konstytucji nie pisze się na kolanie. Ustawa konstytucyjna mająca obowiązywać przynajmniej ćwierć wieku, musi uwzględnić nie tylko obecne warunki i potrzeby, lecz i przyszłe, ewolucyjne kształtowanie się życia polskiego. Prace nad konstytucją marcową trwały pełne dwa lata. Prace nad nową konstytucją również potrwały dłuższy okres czasu. W tym okresie przejściowym obowiązywać będzie wczoraj uchwalona ustawa konstytucyjna „O ustroju i zakresie działania najwyższych organów Rzeczypospolitej”, popularnie zwana „Małą Konstytucją”.

Ustawa ta opiera się na Konstytucji marcowej, przejmuje z niej wszystko, co nie jest sprzeczne z interesem i duchem demokracji, a zgodne z interesem Państwa. Mała Konstytucja — w porównaniu z marcową — zwiększa zakres uprawnień Prezydenta, wzmacnia władzę wykonawczą, i wprowadza jako nowum Radę Państwa, instytucję przejmującą szereg obowiązków, które obowiązywały dotąd nakładano na Prezydium K.R.N. Skład Rady Państwa jest jeszcze jedną gwarancją twórczej współpracy władzy ustawodawczej i wykonawczej. Sejmu i Rządu. A to rzecz najważniejsza.

Odkładając szczegółowe omówienie Małej Konstytucji do chwili ogłoszenia jej pełnego tekstu — witamy ją jako nową zdobycz demokracji polskiej i wielki krok naprzód na drodze utrwalenia fundamentów Polski Ludowej. J. Z.

Dzisiaj posiedzenie Sejmu

Warszawa (obsł. wł.). Następane posiedzenie Sejmu Ustawodawczego odbędzie się dzisiaj o godzinie 10-tej rano.

Przyjęcia u premiera

Warszawa (PAP). Dnia 19 bm. premier Józef Cyrankiewicz przyjął na audiencji w Prezydium Rady Ministrów kierowników misji UNRRA w Polsce z szefem misji p. Sabinem na czele, który zapewnił premiera o dalszej życzliwej współpracy UNRRY. Gościom amerykańskim towarzyszył kierownik Min. Żegluga i Handlu Zagranicznego Grossfeld.

Dnia 19 bm. premier Józef Cyrankiewicz przyjął na dłuższej rozmowie w Prezydium Rady Ministrów prof. Stanisława Grabskiego po jego powrocie z Londynu i Paryża.

Możemy rozmawiać z Danią

Warszawa (obsł. wł.). Dnia 15 lutego uruchomione zostało połączenie telefoniczne z Danią. Opłata za 3-minutową rozmowę wynosi 280 — złotych. Rozmowy mogą być prowadzone w wszystkich językach europejskich.

Nasz eksport rozwija się

Warszawa (obsł. wł.). Zakres polskiego handlu zagranicznego rozszerza się stale. Ostatnio Norwegia zamówiła 2 maszyny papiernicze. Maszyny te przedstawiają wartość 400 tys. dolarów. Ponadto wrocławska fabryka pomp otrzymała zamówienia. Sprawą pomp interesują się również przedwojenni odbiorcy jak Włochy, Finlandia, Szwecja a nawet Egipt. Jest to objaw dodatni, gdyż zapotrzebowanie rynku krajowego nie przekracza 20 proc. produkcji tej fabryki.

Kanada pomoże Francji

Warszawa (obsł. wł.). Francuski minister rolnictwa przybył wczoraj z Ameryki do Francji. Oświadczył on, że rozmowy przeprowadzone w Waszyngtonie i Ottawie dały pozytywne wyniki. W najbliższym czasie Kanada przysła Francji 100 tys. ton zboża.

Trudności gospodarcze wskutek mrozów

Ostra zima tegoroczna z obfitymi opadami śnieżnymi, przedłużającym się okresem mrozów wywołała w całej Europie szereg trudności gospodarczych.

Kryzys energetyczny w Anglii, ciężka sytuacja opałowa Francji, zakłócenia komunikacyjne i ograniczenie transportów w całej Europie, wypełniają szpalty dzienników we wszystkich językach.

Nie możemy oczekiwać aby Polska, w której zimy należą normalnie do ostrzejszych niż na zachodzie mogła być owa, do której trudności zimą wywołane nie docierają. Ogromne śniegi zahamowały w szeregu punktach kraju ruch pociągów a zaspę przecięły szosy. Wysilek pracowników komunikacji zmniejszył i utrzymuje na poziomie niższym niż w krajach, które do walki z zimą nie przywykły skutki przewlekłych mrozów. Skutki te jednak są i mogą spowodować przejściowe trudności w naszym życiu gospodarczym.

Zamarznięcie potoków górskich i katastrofalny spadek ilości wody zasilającej np. szereg fabryk Dolnego Śląska spowodował ograniczenie produkcji i spadek wykonania planu. Znacznie utrudniony ruch surowców wewnątrz kraju i nieterminowość dostaw, mogą spowodować tu i ówdzie przejściowe ograniczenia w zatrudnieniu zakładów przemysłowych. Zamarznięcie cieśnin między Bałtykiem i Morzem Północnym przesunie o kilka tygodni, być może miesiąc dopływ surowców importowanych.

Przerwanie komunikacji lotniczej w Czechosłowacji

Praga (PAP). Czechosłowackie linie lotnicze zawiesiły czasowo swą działalność, motywując to względami technicznymi. Zarządzenie to zbiegło się z zebraniem pilotów tych linii na lotnisku.

Anglo-radzieckie rozmowy wstępne

Paryż (PAP). Korespondent londyńskiej agencji France Presse powołując się na źródła dobrze poinformowane twierdzi, że rozmowy wstępne dotyczące rokowań anglo-radzieckich o rewizję traktatu przymierza zawartego między obu krajami w czerwcu 1942 r. już się rozpoczęły na drodze dyplomatycznej. W następstwie noty, skierowanej już przeszło przed tygodniem przez ministra Bevina do ministra Molotowa a przypominającej pytania postawione przed dwoma tygodniami ambasadorowi ZSRR w Londynie Zarubinowi, ambasador brytyjski w Moskwie sir Morris Petersen został wezwany w ubiegłym tygodniu do Radzieckiego

Propozycje Międzynarodowej Rady Zbożowej

Londyn (BBC). Międzynarodowa Rada Zbożowa przedłożyła projekt układu międzynarodowego, który będzie przedmiotem debaty na konferencji londyńskiej w przyszłym miesiącu. Propozycje te, ogłoszone wczoraj przez amerykańskie ministerstwo rolnictwa, mają następujące

Ostatnie dni konferencji londyńskiej

Londyn (BBC). W Londynie zastępcy ministrów spraw zagranicznych starają się o przyspieszenie swych prac, jakie muszą być zakończone we wtorek. Mają oni uzgodnić sprawozdanie ministrów spraw zagranicznych o poglądach innych państw sojuszniczych, a poza tym nie uzgodnili jeszcze kilku ważnych spraw procedu-

Niektóre miasta jak np. Kopenhaga są odcięte od świata. Gdynia utrzymuje jeszcze ciągle stałą komunikację ze Sztokholmem, ale na drodze między Gdynią a portami Wielkiej Brytanii, Norwegii czy Belgii leżą zwały lodu w cieśninie duńskiej.

Szwedzko-amerykańskie linie żeglugowe zamierzają przez nie przebiec drogę konwojem lodolamaczy. Im szybciej się ta impreza powiodzie i im rychlej zelży mroz, tym rychlej znikną poważne trudności piętrzące się przed pracownikami transportów i zaopatrzenia.

Wstrzymanie wszelkiej komunikacji na Węgrzech

Budapeszt (PAP). Na skutek olbrzymich opadów śnieżnych zaistniało niebezpieczeństwo całkowitego sparaliżowania wszelkiej komunikacji na terenie Węgier. Liczne wsie w Transylwanii są już od szeregu dni zupełnie odcięte od reszty świata. Zaspę śnieżną na szosach dochodzą wysokości kilku metrów. Dla utrzymania międzynarodowej komunikacji kolejowej zmobilizowano kilka tysięcy mężczyzn.

Oslo odcięte od połączeń morskich

Oslo (PAP). Stolica Norwegii jest obecnie odcięta od wszelkich połączeń morskich, gdyż

W ubiegłym tygodniu w pobliżu Pragi rozbił się samolot typu Dakota, przy czym zginęło trzech członków załogi. Zagraniczne linie lotnicze korzystają w dalszym ciągu z lotniska praskiego.

Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Tam wręczono mu odpowiedź na notę ministra Bevina. Po otrzymaniu odpowiedzi rządu radzieckiego, minister Bevin przekazał prawie niezwłocznie nową notę, którą sir Morris Petersen wręczył rządowi radzieckiemu. Jak słyhać, ambasador zaznaczył, że rząd brytyjski cieszyłby się, gdyby mógł prowadzić wstępne wymiany zdań w sprawie rokowań o rewizję traktatu przymierza. Od tego czasu Moskwa miała wysłać do Londynu dalszą notę i sir Morris Petersen ma spotykać się regularnie bądź z ministrem Molotowem, bądź też z wiceministrem Wyszyńskim.

cele: ustabilizowanie międzynarodowej ceny pszenicy, stworzenie odpowiednich rezerw w skali światowej, utworzenie rezerw narodowych jako zabezpieczenie przed złym zbiorem, a wreszcie propozycję większego spożycia zboża.

Kto założył miny?

Wielka Brytania contra Albania

Warszawa (obsł. wł.). W środę wieczorem Rada Bezpieczeństwa zapoznała się ze stanowiskiem delegata Albanii w związku ze skargą złożoną na Albanię przez Wielką Brytanię. Przedstawiciel Albanii stwierdził, że kontrtorpedowce brytyjskie w szoku bojowym wpłynęły na wody w odległości kilkuset metrów od wybrzeża Albanii. Albania — powiedział jej przedstawiciel — nie uznaje nigdy cieśniny Korfu za międzynarodową drogę morską, nie założyła min i nie wie kto to uczynił. Reprezentant Albanii utrzymywał dalej, że skarga brytyjska została spowodowana niechęcią Wielkiej Brytanii do narodu albańskiego. Twierdzeniu temu sprzeciwił się delegat brytyjski. Dyskusja w tej sprawie będzie kontynuowana na dzisiejszym posiedzeniu. Wczoraj Rada Bezpieczeństwa obradowała nadal nad zagadnieniem kontroli energii atomowej.

Proces Kesselringa

Wenecja (API). W dniu wczorajszym został wznowiony proces b. feldmarszałka Kesselringa oskarżonego o zbrodnie i wykroczenia przeciwko prawom i zwyczajom wojennym. Kesselring — jak wiadomo — był dowódcą niemieckich sił lotniczych w walce o Anglię. Wszystkie zbrodnie, o które oskarżony jest Kesselring, a do których się nie przyznaje, popełnione zostały w czasie, gdy stał on na czele wszystkich sił zbrojnych niemieckich we Włoszech, łącznie z lotnictwem i policją.

Na dzisiejszym posiedzeniu trybunału w procesie b. marszałka niemieckiego Kesselringa odczytano sprawozdanie oskarżonego złożone z 10 tysięcy słów, w którym pisze on, że po zerwaniu, jakie nastąpiło między Włochami i Niemcami, działalność partyzantów wzrastała w sposób zaskakujący. M. in. Kesselring przedstawia Mussoliniego jako upartego i zarozumiałego współpracownika. Kesselring stwierdza, że właśnie on wyperswadował Mussoliniemu, aby nie bronił Rzymu, gdyż w przeciwnym razie miasto uległoby całkowitemu zniszczeniu. Dalej oskarżony powołuje się na orzeczenie marszałka brytyjskiego Alexandra, jakoby Kesselring zachował się po

rycersku, zaś ambasador niemiecki w Watykanie powiedział o nim, że powinien być uznany za zbawcę kultury włoskiej. Każdy niemiecki oficer posiada wrodzone poczucie etyczne. Niewątpliwie zdarzyły się pomyłki i ekscesy, lecz czyż marszałek ma ponosić odpowiedzialność za to, co robią jego oficerowie w czasie walki? Dalej oskarżony stwierdza w swym sprawozdaniu, że działalność partyzantów włoskich miała demoralizujący wpływ na żołnierzy niemieckich.

Niemcy składają drobną część posiadanej broni

Monachium (PAP). W wyniku piątej już z kolei amnestii złożono w Bawarii tysiąc karabinów, tysiąc pistoletów, 570 strzelb myśliwskich, a ponadto zameldowano w policji o 20 karabinach maszynowych, 21 działach i 3 samochodach pancernych. Według opinii amerykańskiej jest to zaledwie drobna część broni, jaka dobrze ukryta może się jeszcze znajdować w posiadaniu Niemców.

Pułkownik amerykański oskarżony o przywłaszczenie 528 diamentów

Paryż (PAP). Agencja France Presse donosi z Tokio, że przed amerykańskim Sądem Wojennym w Japonii stanie pułkownik amerykański Edward Murray, b. konserwator skarbcza banku japońskiego. Gdy pułk. Murray przybył

w swoim czasie z Japonii do USA, znaleziono przy nim 528 diamentów oszacowanych na łączną sumę przeszło 200 tys. dolarów. Utrzymał on, że są to „zwykłe pamiątki” nabyte prawną drogą.

lody zahamowały całkowicie żeglugę w cieśninie Skagerrak i we fiordzie Oslo. Jeżeli potrwać jeszcze mrozy, przewidywane są nowe ograniczenia opałowe. Dwa transportowce amerykańskie wiozące 16 tys. ton węgla czekają niedaleko od Oslo na przywrócenie ruchu.

Lody na Bałtyku zagrażają handlowi szwedzkiemu

Sztokholm (PAP). Zamarznięcie Bałtyku wywołało groźbę ograniczenia w poważnym stopniu zagranicznego handlu szwedzkiego na okres najbliższych tygodni. W ciągu ostatnich 24 godzin statki zagraniczne nie mogły przytlić do portów szwedzkich. Przed Goeteborgiem zablokowanych jest 40 statków, a na zachodnim wybrzeżu Szwecji nastąpiło całkowite zahamowanie ruchu na skutek olbrzymich zapór lodowych. Akcja łamaczy lodów nie przyniosła żadnych wyników. Od dłuższego czasu również nie wypłynęły na polowy kutry rybackie. Wszelka komunikacja morska z Finlandią została przerwana.

Nasza gospodarka

Stocznia w Elblągu remontuje statki

Elbląg. Jedną z ważniejszych stocznia, jaką dysponujemy na Wybrzeżu, jest stocznia nr 16 w Elblągu, która z chwilą zalecenia wszystkich swoich ran wojennych produkować będzie różnego typu maszyny okrętowe. Obecnie w stocznii dokonuje się remontów poniemieckich statków, wydobytych ostatnio z dna morskiego „Borussi” i „Kalbergu”.

Wraki wydobyte z dna morskiego zamieniają się w pełnowartościowe statki

Gdynia. Specjalna ekipa do podnoszenia statków zatopionych w czasie działań wojennych na morzu, zorganizowana przez Polski Instytut Rybacki. Ekipa ta pod kierownictwem kapitana Zoręta wydobyła już kilkadziesiąt kutrów i innych statków rybackich, które zostały już częściowo wyremontowane w naszych stoczniach i biorą udział w połowach polskiej floty rybackiej. Obecnie ekipa pracuje w zalewie szczecińskim. Praca jej utrudniona jest znacznie z powodu panujących mrozów. Z nastaniem wiosny ekipa zabierze się do wydobywania statków z dna morskiego przy wybrzeżach Pomorza Zachodniego.

Odbudowa Szczecina

Warszawa (obsł. wł.). Odbudowa Szczecina posuwa się szybko naprzód. W ciągu roku ubiegłego oddane zostały do użytku pomieszczenia dla wszystkich instytucji państwowych i samorządowych, czynne są wodociągi, tramwaje. Wyremontowano 35 budynków szkolnych, 3 szpitale oraz ponad 1 tysiąc mieszkań prywatnych. W ramach planu trzyletniego największy nacisk położony będzie na odbudowę portu.

Wzrost produkcji szkła optycznego

Wrocław. Jedną w Polsce wytwórnia szkła optycznego w Jeleniej Górze oddała do użytku trzeci z kolei wielki piec do wytopu szkła. Podkreślić wypada, że za czasów niemieckich jeleniogórska fabryka miała tylko dwa piece. Wybudowanie nowego pieca świadczy o wzroście kultury technicznej inżyniera i robotnika polskiego. Obecnie państwowa wytwórnia optyczna zwiększyła swoją produkcję o 35 proc. i będzie mogła produkować 3 tony szkła laboratoryjnego miesięcznie.

Płyną towary z zagranicy

Gdynia. Narzędzia lekarskie i dentystyczne, medykamenty, generatory, części maszyn, skóry solone, pasy, oleomargarinę i szereg innych towarów przywiozł ostatnio z portów New York, Filadelfia i Baltimore parowiec amerykański „Mormacmill”. Są to towary przeznaczone przezwaznie dla Amerykańskiego Czerwonego Krzyża w Polsce. Waga całego ładunku drobnicy wynosi 4333 ton.

Przedsiębiorczość na Wybrzeżu

Na dzień 31 grudnia 1946 r. ilość przedsiębiorstw przemysłowych na wybrzeżu wynosiła 1397, handlowych 14832, usługowych 2950. (r)

Obroty Gdańska i Gdyni w roku 1946

Obroty portowe w Gdyni i w Gdańsku wyniosły za 1946 r. 7 737 068,3 ton. Z tego Gdynia przeladowała 3 743 206,1 ton a Gdańsk 3 993 862,2 ton.

Wyższa suma Gdańska tłumaczy się mniejszym zniszczeniem urządzeń portowych niż w Gdyni. Z tego import wyniósł 2 791 536,3 ton, przy czym połowę w imporcie stanowi ruda dla naszych hut, w eksporcie natomiast pierwsze miejsce zajmuje węgiel, koks i węgiel bunkrowy. (r)

Elektrownia dla Słubic

Do Polski nadeszła ostatnio część urządzeń elektrowni o mocy 650 kilowatów. Elektrownia ta pochodzi z dostaw UNRRA i zostanie pobudowana na terenie miasta Słubice. Uruchomienie nastąpi w roku bieżącym. Słubice wybrano dla tej elektrowni z tego powodu, ażeby zmniejszyć, względnie całkowicie uniezależnić się od dostawy prądu elektrycznego z terenu niemieckiego. (ZAP)

Polski cement dla Meksyku

W porcie gdyńskim odbywa się pośpieszny załadunek cementu wysyłanego na eksport do Meksyku. Ostatnio w ciągu jednego dnia załadowano ponad 2 tys. ton (dokładnie 2 017 ton) cementu na meksykański transportowiec „Sarah Orne Jeves”. Jest to postęp ogromny w porównaniu z rokiem ubiegłym, kiedy najwyższy załadunek całodzienny cementu nie przekroczył 600 ton. Zaznaczyć należy, że norma załadunku cementu w portach zagranicznych wynosi 1 200 ton dziennie.

Prof. ZYGMUNT WOJCIECHOWSKI
dyrektor Instytutu Zachodniego

Źródła katastrofy cywilizacji

Głównym zadaniem, które stoi przed współczesnymi umysłami ludzkimi, jest zbadanie przyczyn, z powodu których dojdź mogło do takiej katastrofy cywilizacji, jakiej byliśmy świadkami w toku minionej wojny. Mord dokonywany z premedytacją na milionach niewinnych ludzi, na zimno, bez związku z działaniami wojennymi, stwierdził, że w człowieku tkwi bestia o nieograniczonych możliwościach.

Cóż warte dziś studia nad kulturą starogrecką, nad Odrodzeniem włoskim, nad wiekiem Oświecenia, gdy po takich wzlotach ducha ludzkiego nastąpić mogło to, co się stało. Dlatego też najważniejszym zadaniem, które stoi przed historykami, socjologami, filozofami jest analiza źródeł szalonego kryzysu współczesnej cywilizacji.

Zamach na cywilizację dokonany został przez niemiecki ruch narodowo-socjalistyczny. Dlatego też analiza tego ruchu jest w tej chwili pierwszorzędnym zagadnieniem cywilizacyjnym. Jest przy tym pomyślnie, że w wyniku klęski, zadanej Niemcom i procesom wytaczanym działaczom hitlerowskim ujawnione zostały fakty i źródła w rozmiarach nadspodziewanie wielkich. Zdaje się, że badanie tych faktów i źródeł winno zająć pierwsze miejsce na warsztatach pracy uczonych.

Zamach na cywilizację dokonany został przez niemiecki ruch narodowo-socjalistyczny. Dlatego też analiza tego ruchu jest w tej chwili pierwszorzędnym zagadnieniem cywilizacyjnym. Jest przy tym pomyślnie, że w wyniku klęski, zadanej Niemcom i procesom wytaczanym działaczom hitlerowskim ujawnione zostały fakty i źródła w rozmiarach nadspodziewanie wielkich. Zdaje się, że badanie tych faktów i źródeł winno zająć pierwsze miejsce na warsztatach pracy uczonych.

Genealogia hitleryzmu

Dla historyka obznajmionego ze wschodnią polityką Niemiec na przestrzeni tysiąclecia nie ulega wątpliwości krzyżacko-brandenburska genealogia ruchu narodowo-socjalistycznego. Ale też z tej przyczyny badanie przeszłości Niemiec pod tym kątem widzenia winno przestać być regionalnym studium historycznym i wysunąć się na czoło zagadnień historii powszechnej.

Nie wynika z tego, jakoby każdy Niemiec z natury był zły. Wynika natomiast, że pewne sposoby działania niemieckiego praktykowane zrazu w odległych stronach Europy wschodniej, naśladowane jednak później przez coraz szersze koła kierownicze narodu niemieckiego doprowadziły w końcu do tego, czego świadkami byliśmy w toku ostatniej wojny.

Zakon Krzyżacki, Zakon Rycerzy Najsw. Panny Marii, założony w Jerozolimie w r. 1198, usadowiony w trzecim dziesiątku XIII wieku na ziemiach polskich przez księcia z dynastii Piastów Konrada, rządzącego w dzielnicy mazowieckiej, nosi w sobie zarodki późniejszych o wieki metod hitlerowskich. Nie jest to zresztą tylko konstrukcja historyczna. Czarne krzyże, które mnisi krzyżacy nosili na białych płaszczach, malowano na bombowcach niemieckich, a Alfred Rosenberg wyraźnie głosił postulat zorganizowa-

nia partii hitlerowskiej na wzór Zakonu Krzyżackiego. Kandydatów na przyszłych „fuehrerów” kształcono w krzyżackich „Ordensburgach”.

Krzyżacy. Wieleż by na ten temat można pisać. Niech jednak będzie historykowi wolno stwierdzić, że ten obraz, jaki znakomity powieściopisarz polski Henryk Sienkiewicz zamknął w swoich „Krzyżakach”, to jest obraz, który z punktu odtworzenia typowości zjawisk odpowiada minionej rzeczywistości. Nadużycie cudzej wiary, wiarołomstwo, mord i okrucieństwo znajdują potwierdzenie w licznych tekstach historycznych z tej epoki.

Zaczął się wszystko od fałszerstwa. Od nadużycia dobrej, a może i naiwnej wiary księcia Konrada mazowieckiego. Kamieniem węgielnym państwa krzyżackiego stał się zabór Pomorza Gdańskiego w latach 1308/9, dokonany na Polsce przy akompaniamentie słynnej rzezi dziesięciu tysięcy ludności polskiej w polskim podówczas Gdańsku.

A trzebaż sobie równocześnie zdawać sprawę z sumy propagandy, którą rozwinieli Krzyżacy w świecie zachodnim. Walczyli przecież w imię Krzyża św. i pod tym hasłem gromadzili w swych chorągwiach rycerstwo z odległej Francji i Anglii.

Mentalność krzyżacka wlecznie żywa

Na innym miejscu zwróciliśmy uwagę na teksty, które mówią o mentalności krzyżackiej. Na tym miejscu przytaczamy tekst z r. 1409, ilustrujący woluntaryzm polityki krzyżackiej: „Bezkarność ich nie dopuszcza, aby woła szła za rozumem, ale wymaga przeciwnie, iżby rozum podlegał woli”. W tej charakterystyce zamknięte są i przesłanki całej późniejszej działalności politycznej Fryderyka wielkiego i z tych samych przesłanek wyrasta ponury „Mein Kampf” Hitlera.

Ten zaś, kto zechce się zapoznać ze wzorami walki z ludnością cywilną, niech przeczyta sobie trzy duże tomy wydawnictwa „Lites ac res gestae inter Polonos Ordineque Cruciferorum” (Poznań 1890 i 1892, oraz Warszawa 1935). Są to akta procesów polsko-krzyżackich z lat 1320, 1339 i 1414. Czwartym jakby tomem tego wydawnictwa stała się publikacja Instytutu Zachodniego z r. 1946 pt. „Zbrodnia niemiecka w Warszawie w r. 1944”. To także zeznania świadków, choć nie przed sądem, którego pod Warszawą w r. 1944 nie można było złożyć.

My nie wnosimy przed forum międzynarodowe naszych żalów i skarg. W sposób suchy i możliwie wzięły chcemy wskazać na źródła tej katastrofy, której obiektem była już nie tylko Polska, ale pół świata.

Drugim łożyskiem, w jakim rozwijał się ten typ działalności niemieckiej, było państwo brandenburskie, ukształcone w pierwszej połowie XII w. w tzw. „Altmark”, połączone w jedno z dawnym państwem krzy-

żackim w XVI wieku, podniesione do rangi królestwa w r. 1701.

Przez ten stop państwa krzyżackiego z państwem brandenburskim, dokonał się przelew idei krzyżackich do państwa pruskiego — ono to bowiem wyrosło z połączenia tych dwu organizmów.

Ale były i rodzime brandenburskie zarodki, nie gorsze od tych, które widzieliśmy w państwie krzyżackim. Krzyżacy udoskonalili swe metody w walce z pogańskim narodem Prusów (współplemieńców dzisiejszych Litwinów), których chrcili ogniem i mieczem. Podobnie postępowali margrabiowie brandenburscy na terenach zachodniej Słowiańszczyzny pomiędzy środkową Łabą i środkową Odrą. Tam także chrzest był poprzedzany ogniem i mordem. Nie inaczej poczynali sobie margrabiowie brandenburscy, gdy w połowie XIII wieku wdarli się w obszar zlewiska rzek Warty i Odry, to znaczy, gdy zajęli kluczowy dla Polski obszar Ziemi Lubuskiej.

Margrabiów brandenburskich cechowała drapieżna zaborczość. Ta sama zaborczość, która później tak znamionowała Fryderyka wielkiego. Według opinii współczesnej (w XVIII w.) zaborczość ta jest „quasi innée à la maison de Brandenborug”. Ta mentalność dopuszcza jedną tylko postać w stosunku z ludźmi, to jest zabór i panowanie. Cała hitlerowska teoria „Lebensraum” tkwi korzeniami w praktyce margrabiów brandenburskich i królów pruskich. Każdy z nich z przyjemnością przeczytałby „Mein Kampf” jako dowód, że uczeni dobrze pojął naukę mistrza.

Niemiecka natura

Trzecim zarodkiem późniejszego rozkładu cywilizacji stali się koloniści niemieccy na obszarach słowiańskich. Przychodząc jako goście na tereny obce, przychodząc nieraz z głodu za chlebem, z miejsca zachowywali się wobec panujących polskich tak, jak Krzyżacy w XIII wieku w stosunku do książąt mazowieckich. Słynny jest krakowski wójt Albert i jego bunt z r. 1311. We współczesnej wypadkom pieśni o wójcie Albercie, autor tej pieśni, Czech zdaje się z pochodze-

nia, tak między innymi każe mówić Albertowi o sobie:

„Natura niemiecka do tego mnie wiodła,
Niemiec gdziekolwiek stąpi swoją nogą,
Trzyma się stale zawsze tego godła:
Wszystkich poniżyć, nie słuchać nikogo,
Żaden natury swej zmienić nie zdoła”.

To wszystko nie jest anegdota historyczną. To są ideały, na których kształcił się podpalacz świata, „wójt” sudecki Henlein i prawdziwy wójt gdański Greiser.

Nic więc dziwnego, że Niemców spotykała w Polsce powszechna nienawiść. Przepelnione są nią teksty historyczne z wieków średnich. Ale nie inaczej wygląda i w wieku XVI. Przytaczamy taki szczegół. W pierwszej połowie wieku XVI rozgrywa się walka między narodowym królem węgierskim Janem Zapolją a drugim pretendentem do tronu, arcyksięciem austriackim Ferdynandem. Poseł austriacki w Polsce Logschau donosi, że na pomoc Zapolji idą ochotnicy z dalekiego od Węgier Pomorza Gdańskiego. I dodaje od siebie: „Nie mogę zrozumieć, jak się poczciwi Niemcy tam zachowywali, że ich tak śmiertelnie nienawidzą”. A bardzo zrównoważony ówczesny polityk polski, podkanclerzy Królestwa biskup Tomicki, tak pisze do innego dostojnika polskiego: „Dowiedziałem się... że sprawy najjaśniejszego króla Węgier (sc. Zapolji) lepiej postępują i poddani jego więcej się teraz ku niemu skłaniają, obrzydliwszy sobie rząd Niemców, których nadmierna pycha i wyobrażenie o sobie, gdyż wierzą, że obejmą władzę nad całym światem chrześcijańskim, i nie chcą się zadowolić swoimi granicami (*suis terminis et finibus contenti esse nolunt*), doprowadziły za sprawą Boga do jakiegoś wielkiego upadku”.

Pograżenie Niemiec w wojnach wyznano-

wych opóźniło o dwa wieki tę groźbę, której ostatecznym wyrazem stało się Królestwo Pruskie, wyrosłe na ziemiach polskich, nad Odrą i Wisłą, z korzeni krzyżackich i brandenburskich. Świat zdumiał się, gdy obaczył wyczyny Niemiec w Belgii i Francji w r. 1914. Była to pierwsza próba zastosowania zasad niemieckiej polityki wschodniej na szerszym terenie. Fryderyk II, Wilhelm II, Adolf Hitler, to typy odbijane z jednej sztańcy. Tylko, że ambicje sięgały już dalej.

Finał obecnej wojny, przekreślający pruski dorobek Niemiec, może mieć więc znaczenie dla dalszego rozwoju Niemiec i świata. Można bowiem przypuścić, że zamknięcie rozdziału w dziejach polityki wschodniej Niemiec zasypie te źródła, z których rosło niebezpieczeństwo dla podstaw cywilizacji. Ale z tych samych przyczyn należy wyrazić przekonanie, że gdyby Niemcy wrócili na szlak polityki wschodniej, a zwłaszcza, gdyby to się stało z zachętą czynników trzecich, jako naturalna konsekwencja pojawiłby się fakt, że typ przywództwa i zasada ideowa nowych Niemiec kształtowałyby się na miarę Fryderyka wielkiego, Bismarcka, Wilhelma II i Adolfa Hitlera.

Konsekwencje byłyby łatwe do przewidzenia.

Rozwój prasy niemieckiej pod okupacją

Z chwilą wejścia do Polski okupant zlikwidował całą naszą prasę dając w zamian w stolicy naszego kraju jednego szmatlawca całkowicie uzależnionego od urzędu propagandy niemieckiej, który nigdy nie był ani przez chwilę nawet wrażliwym nurtującym społeczeństwo prądów i zagadnień. Była to gazeta niemiecka drukowana w języku (poza list Bożel —) polskim.

Natomiast na terenie okupowanych Niemiec prasa niemiecka rozwija się i prosperuje jak za najlepszych czasów.

W samym Berlinie wychodzi 14 dzienników reprezentujących najrozmaitsze poglądy polityczne i społeczne. To zjawisko jest pożądane, gdyż przez dwadzieścia lat oprócz wykładni hitlerowskiej żaden Niemiec nic innego nie słyszał i z niczym innym się nie stykał. Należy zaznaczyć, że te 14 dzienników osiąga nakład prawie czterech milionów egzemplarzy dziennie. Jest to liczba o wiele większa niż przed wojną, a tymczasem ludność Berlina zmniejszyła się prawie o jedną czwartą.

Najwięcej egzemplarzy bije „Tägliche Rundschau” wydawana w ilości jednego miliona stu tysięcy egzemplarzy przez Czerwoną Armię. Ponadto w radzieckiej strefie miasta wychodzi osiem wydawnictw.

Organ Partii Socjalistycznej „Neues Deutschland” w ilości 400 tysięcy egzemplarzy. „Nacht-Express” (niezależny) w 300 do 400 tysięcy egzemplarzy. Organ berlińskiej Rady Miejskiej „Berliner Zeitung” 410 tysięcy. Chrześcijańska Demokracja wydaje „Neue Zeit” 250 tys. egzemplarzy, Liberałni Demokraci „Der Morgen” 250 tysięcy egzemplarzy. Jedność Socjalistyczna „Vorwärts” 400 tysięcy egzemplarzy. Związki Zawodowe „Tribune” 150 tysięcy egzemplarzy.

W strefie brytyjskiej wychodzą trzy dzienniki: Organ Niezależnych Socjal-Demokratów „Telegraf” 100 tysięcy egzemplarzy, organ Socjal-Demokratów „Der Socjal-Demokrat” 35 tysięcy

egzemplarzy i jeszcze jeden organ niezależnych Socjal-Demokratów „Spandauer Volksblatt” 34 tysiące egzemplarzy.

W amerykańskiej strefie miasta wychodzą dwa pisma.

Niezależnych chrześcijańskich - demokratów „Tagesspiegel” 35 tysięcy egzemplarzy oraz „Der Abend” 60 tysięcy egzemplarzy.

We francuskiej części miasta wychodzi dziennik wiecej „Kurier” w ilości 200 tysięcy nakładu.

Ponadto w strefie okupacyjnej amerykańskiej, angielskiej, francuskiej i radzieckiej wychodzi szereg pism codziennych reprezentujących różne warstwy i interesy.

Wymiana gazet między okupacjami w zasadzie jest niedozwolona, lecz pojedynczo egzemplarze kursują bez przeszkód.

W Niemczech dzisiejszych cieszą się wielką poczytnością i rozwojem rozmaite tygodniki i miesięczniki poświęcone np. sprawom kobiecym, młodzieży, sztuce, nauce, religii, literaturze itp. Gdyby nie braki w papierze i pewne ograniczenia w związku z kontrolą ze strony państw sprzymierzonych ruch wydawniczy wzrastałby stale. Świadczy to o tym, że jednak Niemiec lubi i chce czytać a gazeta czy tygodnik stał się dla niego artykułem pierwszej potrzeby, gdzie szuka on rozwiązań i naswietleń tych spraw, które go dotyczą i obchodzą.

Czytelnictwo w Niemczech wzrasta z dnia na dzień również i dlatego, że dotąd Niemiec był trzymany w jednym nastawieniu ideologicznym, dziś czy chce, czy nie chce, szuka dróg wyjścia z tego impasu psychicznego w jaki wtoczyła go pełna perfidii ogłupiająca agitacja hitlerowska. Wiele jeszcze wody upłynie w rzekach germańskich zanim jakaś odmiana nastąpi, a my uważajmy bardzo na to, co czytają.

Adam Kiciński

Ile ludności stracili Niemcy podczas wojny?

W „Le Monde” czytamy:

„Ile ludności jest w Niemczech? Ile jej będzie za kilka lat? Jakie straty demograficzne poniosły Niemcy na skutek wojny?” Oto interesujące Francuzów pytania, jeżeli prawdą jest, że wielu z nich widzi w tej dziedzinie nowe zwycięstwo Niemiec.

Podczas wojny Niemcy stracili zaledwie 3.500.000 ludzi podczas, gdy straty Aliantów wyniosły 15.000.000. Zauważmy, że gdyby te cyfry były dokładne, dowiodłoby jedynie, że straty każdego z walczących państw są mniej więcej proporcjonalne do ilości ludności: ludność Niemiec wynosiła 80.000.000, Aliantów (ZSRR, Stanów Zjednoczonych, Anglii, Francji, Polski itd.) — 500.000.000. Metoda porównawcza, ma wartość tylko wtedy, kiedy daje się wymierzyć w jakim stopniu każdy ucierpiał.

Czy można twierdzić z całą pewnością, że Niemcy stracili tylko 3.500.000 ludzi? Zwiększenie tej cyfry byłoby przedwczesne, ponieważ nie wiadomo, ilu jeńców niemieckich przeżywa w Rosji. Niemcy wymieniają cyfrę 4.000.000, a według oceny Aliantów, lub neutralnych, cyfra ta nie przekracza 2.000.000... Być może, że wielka liczba Niemców zginęła na przykład na froncie rosyjskim, albo gdzie indziej.

Ubytek ludności Niemiec uwypukli jeszcze lepiej porównanie między cyframi 1939 roku a cyframi dzisiejszymi. Ostatni spis ludności wykazał w zaokrągleniu 65.000.000 mieszkańców, dodając do tego 5.000.000 na przypuszczalną ilość jeńców i uchodźców (większość już wróciła i została zaliczona), otrzymujemy liczbę 70.000.000.

W roku 1939 Niemcy liczyli wraz z Austriakami i Niemcami sudeckimi 80.000.000 mieszkań-

ców. Czy nie należy brać tego pod uwagę? Gdyby nie było wojny, stanowiliby oni ciągle jeszcze część Niemiec. Poza tym przez nadwyżkę urodzin ilość ich wzrastałaby co roku o więcej, niż 600.000 mieszkańców. Podczas wojny wzrosła zatem o 5.000.000, co wyniosłoby 85.000.000 w chwili obecnej.

85.000.000 — 60.000.000 : 15.000.000 — oto istotna strata, którą Niemcy poniosły z powodu wojny... jak dotąd.

To jeszcze nie wszystko! Ostatni spis ludności wykazuje różnicę blisko 7.000.000 między ilością mężczyzn a kobiet. Braknie młodych mężczyzn, to znaczy przyszłych ojców! Należy z tego wnosić, że w ciągu najbliższych kilku lat liczba urodzin znacznie spadnie. Obecne warunki życia zwiększają śmiertelność. W większości dużych miast ilość zgonów przewyższa ilość urodzin. Oblicza się, że w Berlinie w ciągu ostatnich 12 miesięcy ilość urodzin wyniosła 23.000, wobec 131.000 zgonów. Nie wiadomo, jak długo utrzyma się ten stan.

Na skutek tej niemalowej sytuacji można zanotować już teraz nową i ważną stratę. Heinz Saueremann, dziekan wydziału nauk społecznych we Frankfurcie oświadczył ostatnio na Kongresie Niemieckiego Towarzystwa Socjologicznego, że ludność Niemiec zmniejszy się w ciągu 50 lat o połowę. Jego twierdzenie opiera się na skomplikowanych obliczeniach, których chwilowo nie będziemy tu omawiać. Nawet jeżeli są sporne, Francja nie ma żadnego powodu do przypuszczeń, że Niemcy są w odniesieniu do niej we wzrastającej przewadze, ani nie ma powodu do przypisywania Niemcom „zwycięstwa demograficznego”.

(ZAP)

Inwazja kapitału amerykańskiego

„Świat jeszcze nie zapomniał hałasu, jaki wywołało w swoim czasie w faszystowskich Niemczech odznaczenie przez Hitlera króla samochodowego Henryka Forda. Ford otrzymał order orła niemieckiego z krwawych rąk Hitlera. Gazety berlińskie w barwnych słowach opisywały wtedy zasługi tego amerykańskiego przemysłowca wobec „Trzeciej Rzeszy”.

W osobie Henryka Forda faszyzm niemiecki uczył anglosaskich magnatów przemysłowych. Miał do tego dostateczne powody.

Po pierwszej wojnie światowej amerykańscy i angielscy kapitaliści dopomagali niemieckiemu przemysłowi do dzwignięcia się na nogi. Dbając jedynie o interesy własnej kieszeni, przemysłowcy amerykańscy i angielscy współdziałali w rozwijaniu rozmaitych gałęzi niemieckiego przemysłu, także i tych, które miały bez wątpienia charakter wojskowy.

Dolarowe cuda...

Najwięcej kapitałów amerykańskich w Europie zostało zainwestowanych w niemiecki przemysł samochodowy. Do rozwoju tego przemysłu w niemałym stopniu przyczyniły się firmy Forda „General Motors”. Firma „General Motors” była w posiadaniu lwiej części akcji firmy „Adam Opperl” w Ruesselheimie, która była uważana za największą firmę samochodową w Europie. W radzie nadzorczej tej firmy, obok niemieckich przemysłowców, zasiadał prezes towarzystwa „General Motors” Sloans i wiceprezes Muney.

Ford zainwestował 20 milionów marek w towarzystwo akcyjne „Ford Motors” w Kolonii. Do rady nadzorczej tej firmy, w której zasiadali także filary „Trzeciej Rzeszy” jak Karol Bosch, prezes chemicznego koncernu „I. G. Farbenindustrie”, obok nich zasiadali amerykańscy i angielscy przemysłowcy, w tej liczbie Edsel Ford, syn tego Henryka. Znajdująca się na krańcu zbuczonej przez samoloty Kolonii, fabryka „Ford Motors” pozostała nietknięta; bez przerwy zapatrywała hitlerowską armię w samochody, aż do momentu zajęcia miasta przez wojska sojuznicze. Jakiś cudowny przypadek zrzucił, że abrykę oszczędziły bomby amerykańskie i angielskie. Zdarzają się cuda na świecie szczególnie, kiedy sprawa łączy się ściśle z dolarami i funtami szterlingów.

W ramach artykułu w piśmie codziennym nie można wymienić nawet części takich aktów.

Powojenne inwestycje

Jedną z nauk historii jest to, że władcy światowego kapitału lekceważą nauki historii. Dzielniejsza aktywność amerykańskich i angielskich ludzi interesu w Niemczech jeszcze raz tego dowodzi.

Spójrzmy na amerykańską strefę okupacyjną w Niemczech. Jednocześnie z katastrofalnym padkiem większości gałęzi przemysłu można zaobserwować specyficzną aktywność w tych gałęziach przemysłu, które są związane z kapitałem amerykańskim i mają często wprost wojkowe znaczenia.

Od końca wojny Amerykanie już zainwestowali przeszło 100 milionów marek w niemiecki przemysł samochodowy. Większość przedsiębiorstw niemieckiego przemysłu samochodowego, w tej liczbie firma „Adam Opperl”, znów znalazła się w amerykańskich rękach. Zakłady „Opperl” w Ruesselheimie wypuszczają 1,5-tonowe dwuosobowe maszyny i 1,5-tonowe dwuosobowe przyczepki oraz przygotowują się do wypuszczenia lekkich wozów. Wznowiono fabrykę 4,5-tonowych ciężarówek w zakładach Kruppa w Bambergu, Kuelbachu i Norymberdze. Obecnie ogólna produkcja wyrobów przemysłowych w amerykańskiej strefie okupacji wynosi

tylko 19% poziomu przewidzianego; wyrób zaś samochodów doszedł do 45% poziomu przedwojennego. Trzeba zaznaczyć, że cena sprzedaży wypuszczanych maszyn jest niewspółmiernie wysoka; zabezpiecza to olbrzymie dochody amerykańskim właścicielom zakładów.

W Stuttgarcie w fabryce firmy „Kodak”, właścicielem której jest towarzystwo „Eastman Kodak”, wznowiono wyrób aparatów fotograficznych. W fabryce zatrudniono 40% przedwojennej ilości robotników. Całą produkcję wywozi się do Ameryki. Największe fabryki skór w Offenbach, również całkowicie pracują na rynek amerykański. Specjalne towarzystwo handlowe „United States Commercial Company” zajmuje się w strefie amerykańskiej wysyłką towarów za ocean.

Amerykanie przystosowują niemieckie przedsiębiorstwa do potrzeb swego rynku. Tania praca niemieckich robotników w powojennych warunkach robi tego rodzaju operacje bardzo korzystnymi. Do amerykańskiej strefy okupacyjnej wwozi się w dużych ilościach bawełnę zza oceanu, a stamtąd wywozi się do Ameryki gotową produkcję tekstylną.

Najgroźniejszy koncern

Podzierny ruch odbywa się dokoła chemicznego koncernu „I. G. Farbenindustrie”, który bezwzględnie posiada znaczenie militarne. W amerykańskiej strefie okupacyjnej znajduje się obok zarządu głównego „I. G. Farbenindustrie”, 125 zakładów tego koncernu. Wkłady firmy „Dupont” w przedsiębiorstwa „I. G. Farbenindustrie” dochodzą 1.160.000 dolarów, a oprócz tego obydwa koncerny są związane wspólnymi posiadłościami w rozmaitych krajach. Znane są również ściśle stosunki „I. G. Farbenindustrie” z kompanią „Standart Oil”. Nic dziwnego, że stosunki amerykańskich władz okupacyjnych do „I. G. Farbenindustrie” jest więcej niż pobłażliwy.

Zakłady największego niemieckiego koncernu chemicznego, przeznaczone zgodnie z postanowieniem sojusznicznych mocarstw na zlikwidowanie albo zdemontowanie, pozostały nietknięte. Sprawa ograniczyła się, jak dotychczas, do rozmów na temat „reorganizacji” koncernu i opublikowania wiadomości o sprzedaży 30—35 jego przedsiębiorstw. O te przedsiębiorstwa pertraktują już niektóre szwajcarskie firmy, które są zależne tak od „Dupont” jak i od samego „I. G. Farbenindustrie”. Nie można wątpić, że tacy nabywcy są tylko podstawionymi figurantami.

Akcje „I. G. Farbenindustrie” cieszą się dużym popytem obecnie na giełdach zachodnich Niemiec. W amerykańskiej strefie obrót tymi akcjami wynosi przeszło ¼ ogólnej liczby obrotów giełdowych. A giełda jest bardzo czułym mechanizmem...

Ponad wszystko — business

W kołach amerykańskich przemysłowców panuje pewność, że porozumienie zawarte w grudniu przez Stany Zjednoczone i Anglię w sprawie gospodarczego połączenia ich stref okupacyjnych w Niemczech, pomoże penetracji amerykańskiego kapitału do angielskiej strefy.

Penetracja amerykańskiego i angielskiego kapitału do przemysłu niemieckiego, dążenie decydujących osobistość z Wall-Street i City do zachowania i odbudowy niemieckich monopolu i zabezpieczenia jednocześnie swego nadzoru nad nimi, w żaden sposób nie godzi się z żądaniem rozbrojenia gospodarczego i militarnego Niemiec i zlikwidowania ich potencjału wojennego. Fakty dowodzą, że amerykańscy i angielscy aferzyści bez przeszkód niweczą w zachodnich Niemczech wspólne postanowienia sojuszników, których celem jest ustanowienie trwałego pokoju w Europie. Cała obecna aktywność amerykańskich i angielskich koncernów i banków w zachodnich Niemczech, zaprzecza zasadom gospodarczym, ustalonym przez konferencję berlińską.

(„Prawda”)

Ze świata

Sonda akustyczna wykryła ławice śledzi

Świetne wyniki dały doświadczenia przeprowadzone na wschodnim wybrzeżu Szwecji nad zastosowaniem sondy akustycznej do wykrywania ławic śledzi. W pierwszym zarysach jeden tylko statek rybacki złowił w miejscu wskazanym przez sondę akustyczną jedną tonę śledzi! W doświadczeniach biorą udział 2 łodzie podwodne: „Sjohasten” i „Szpringaren”, a wg dziennikarzy, znajdujących się na pokładzie jednej z nich, udało się wykryć ławice ukryte nawet na głębokości 45 do 50 m.

Poławiacz min „Vinga” prowadzi podobne doświadczenia na zachodnim wybrzeżu Szwecji.

Amerykanie kolekcjonują guziki

Najnowszą pasją obywateli Stanów Zjedn. jest kolekcjonerstwo guzików. W „hobbies”, czyli „zajęciach dla zabicia czasu” zajmuje ono trzecie miejsce po filatelistyce i numizmatyce. Ostatnio odbył się w Nowym Jorku zjazd jednej z 20 organizacji „guzikowych” entuzjastów, którzy zgromadził około 8.000 uczestników z wszystkich zakątków Stanów. Jak się okazało, najpiękniejszy zbiór, składający się z 78.000 sztuk, jest w posiadaniu p. Johna M. Burtona z Waszyngtonu. A my twierdzimy, że Amerykanie szanują czas... ale ostatecznie lepiej „zabijać czas”, niż... ludzi: lepiej kolekcjonować guziki, niż np. ...bomby atomowe.

15 milionów karatów

Sprawozdanie komisji kolonialnej senatu Belgii podaje, że w 1942 r. wydobyto w Kongo Belg. 1 milion kg rud uranowych, a w 1945 około 10 milionów. W czasie wojny wzmożła się także produkcja diamentów przemysłowych. Wobec 2,9 miliona karatów w 1939 r. wydobyto 15 milionów karatów w 1945 r. Jak wiadomo, Kongo Belg. opanowane jest obecnie w znacznej mierze przez kapitał amerykański.

„Wtedy kobieta traci adoratora”

Nawet taki drobiazg, jak szpilka do włosów ma swoją — i to dość ciekawą — historię.

W roku 1656 sławny pisarz ówczesnej epoki Armando Sincera doradza w słowach tchnących poezją i wykintem pięknym paniom, aby swe bujne loki upinały złotymi „iglicami”. Niebawem elegancki XVII wieku zastosowały się do rady Sincera i tak oto powstała data narodzin szpilki do włosów.

Szpilki te wtedy popularnie zwane „iglicami” były długości około 25—30 centymetrów. Zrobione były całe ze złota, a główki wysadzane były drogiemi kamieniami i wykonane niezwykle artystycznie.

Amarando w swoich kronikach, pisanych w 1715 roku, daje dokładny opis tych szpilek, nie wspomina on jednak o szpilekach zgitych w pół, o kształcie obecnie używanym.

W encyklopedii Cedlera, wydanej w 1733 roku, znajdujemy również dłuższy artykuł o „iglicach” ze srebra, złota i „nawet z brązu”.

Pierwszą wzmiankę o szpilekach do włosów zrobionych ze zgitych drutu, znajdujemy w liście z podróży sławnego w drugiej połowie XVIII wieku podróżnika Henryka Sandersona. Oto, co pisze Sanderson:

„Po raz pierwszy ujrzałem w Niemczech, że kobiety z ludu upinają swe włosy śmiesznymi i dziwnymi szpilekami, które są wyrabiane ze stali. Są one przegięte przez pół, stanowią jakby wy-

dłużoną „podkową” i malowane są na kolor czarny lub granatowy.

„Przywiózłem ze sobą parę takich szpilek, które różnią się zasadniczo od dawnych złożonych iglic i o ileż są brzydsze od tamtych!”

Szpilki, o których wspomina Sanderson, zalewają wprost rynki świata już w początkach XIX wieku.

Kobiety wszystkich krajów i wszystkich kontynentów poznały bowiem, jakim udogodnieniem w upinaniu długich włosów są te niedrogie i prawie niewidoczne szpilki. I jak łatwo przy ich pomocy zmienić fryzurę, piętą i układając włosy w coraz to inny sposób.

Różni są dziwaczni zbieracze na świecie. Mamy więc zbieraczy: pudełek od sardynek, korków od butelek, przepalonych żarówek, krawatów, dlaczego nie miałyby być zbieraczami szpilek do włosów.

Tuż przed wojną donosiły gazety, że w pewnej małej miejscowości brazylijskiej jakiś dziwak miał wcale ich imponujący zbiór, bo aż 4320 sztuk. O samej wartości zbioru niech świadczy to, że zaasekurowany był od kradzieży na 45 tysięcy dolarów. Najcenniejszą w tym zbiorze była szpilka Katarzyny II — szczerozłota, długości 35 cm. Główkę stanowił cudownie szlifowany szmaragd 20-karatowy. W szmaragdzie była wyrzeźbiona litera K.

Obecnie w powszechnym użytku będące szpilki, wyrabiane z falującego druciku stalowego,

pojawiły się po raz pierwszy we Francji w grudniu 1826 roku. Nawet we francuskim urzędzie patentowym przechowany jest dotychczas patent na „podwójne, damskie szpilki do włosów, robione z falującego druciku, aby łatwiej mogły się utrzymać we włosach kobiecych”.

Zeby artykuł mój był kompletny, muszę dodać, że w wydanej w Niemczech w 1805 r. Encyklopedii Technicznej, znajdujemy dokładny opis wyrobu szpilek z drutu.

Zapewne nie wszystkie panie wiedzą, że stare francuskie przysłowie głosi, że „gdy niewieście wypadnie szpilka z włosów, wtedy traci jednego adoratora...”

...a więc, piękne panie... baczcie na szpilki!

D. B.

Wystawa urbanistyki w Paryżu

W maju i czerwcu 1947 r. odbędzie się w Paryżu międzynarodowa wystawa mieszkalnictwa i urbanistyki, w której weźmie również udział Polska. Wystawa zobrazuje wysiłki i dorobek w dziele odbudowy wszystkich państw, które ucierpiały na skutek wieloletnich działań wojennych. Polska zaprezentuje plany i dane statystyczne odzwierciedlające stan wyjściowy i osiągnięcia dotychczasowe. Dla zebrania tych danych, powołany został przez Ministerstwo Odbudowy Komitet wystawowy.

— Chodźmy do domu — nalegał Paweł, widząc stan Marty, — Odpocznij pani, uspokoi się, przyjdzie do siebie...

Spotkał się jednak z nieoczekiwanym sprzeciwem.

— Nie chcę. Nie pójdę — Ikała. — Jestem taka nieszczęśliwa. Chyba nie ma istoty bardziej nieszczęśliwej ode mnie na całym świecie! Jacek mnie nie kocha... Jacek o mnie zapomniał...

Wszelkie słowa były w tej chwili daremne. — Co zrobić? — myślał Paweł. — Przecież nie możemy stać bez końca na ulicy. To wykluczone.

Nie miał pojęcia, co począć. A przecież trzeba było znaleźć jakiś zasób uspokojenia Marty.

Iść do kawiarni? W stanie, w jakim znajdowała się Marta, było to niemożliwe.

Zaprowadzić ją do Boroniowej? Boroniowa miała dosyć własnych smartwień. Wpaść do Maciążkowej? Ale Maciążkowa miała zbyt mało taktu, aby otrzeć łzy, płynące bez przerwy po policzkach Marty...

Stał niezdecydowany, nie wiedząc, co począć, gdy minęło ich dwóch przechodniów. Rozmawiali z dużym ożywieniem.

— Klin klinem — mówił jeden z nich. — To najlepsze lekarstwo. Inaczej rady nie widzę.

— Ma słuszność — pomyślał Paweł. — Klin klinem. Innej rady i ja nie widzę — i zwrócił się do Marty. — Pani naprawdę nie chce jeszcze wracać do domu?

— Nie.

— Dobrze. Chodźmy. Tylko błagam, niech pani przestanie płakać.

(Ciąg dalszy nastąpi)

PIOTR GODEK

SERCA W ROZTERCE

POWIEŚĆ Z ŻYCIA POWOJENNEJ WARSZAWY

czyka zawiodła ją na całej linii. Pozostawał tylko Maciążek. Co prawda Maciążek to znać było jego żona, Anielka... Ale jakoś trzeba będzie sobie poradzić, żeby Anielka nie słyszała. Może zaprosić Maciążków na kawę? Zuzia zajmie się Maciążkową...

Bo wydać tyle pieniędzy na adwokata...

O tym nie było mowy.

ROZDZIAŁ XIV.

Klin klinem

Zaledwie Marta wyszła z „Zosięni”, spotkała Pawła.

— Pan... pan... — wykrztusiła tylko.

Nie pytając o nic, ujął ją pod rękę. I to silne, męskie ramię, świadomość, że jest ktoś, kto się o nią troszczy, komu będzie mogła opowiedzieć wszystko, co przeżyła w „Zosięnce”, kto ją zrozumie i pocieszy, uczynił ją nagle słabą i bezwolną.

— Jak to dobrze, że pan jest ze mną — pomyślała głośno.

Nie zastanowiła się, skąd się wziął o tej porze koło „Zosięni”. Dopiero znacznie później uświadomiła sobie, że przeczuwał pewnie, iż rozmowa z Vivian będzie nieprzyjemna. I chciał obronić ją przed własnymi, ciężkimi myślami...

— Jakże to szczęście, że spotkałam pana — powtórzyła.

0) Teresa Walska, która na spółkę z Michałem zajmowała się handlem dolarami, obawia się aresztowania. Ze swego kłopotu udziela się Kowalszczykowi.

Cynizm, czy głupota? A może jedno i drugie? W każdym razie żałował, że nie poszedł za pierwszym odruchem i nie wymówił się brakiem czasu. Chciał mieć jak najmniej wspólnego z tego rodzaju sprawami.

— Proszę mi wierzyć. Ja naprawdę nie orientuję się w tym wszystkim — powiedział. — I moja rada zwrócić się do adwokata.

Klasnęła w dłonie.

— Do adwokata? I tyle pieniędzy mu zapłacić? Przecież to tysiące będzie kosztowało — zawołała z przerażeniem.

— Doprawdy... Bardzo panią przepraszam... ale ja się tak mało na tym znam... — powiedziała z widocznym zakłopotaniem.

— I to się nazywa uczyony — głos Teresy był bezmiar pogardy. — Dużo uczniowie mogą się nauczyć od takiego nauczyciela.

W tej samej chwili weszła do pokoju matka Kowalszczyka.

— Co u pani słychać? — zwróciła się do Teresy.

— Nic — burknęła ze złością Walska.

— Co? Nie dosłyszalam.

— Nic! — wrzasnęła.

— Nic? — zdziwiła się starsza kobieta. — Dziwne. Kogo się tylko zapytam, co u niego słychać, zawsze odpowiada mi, że nic. A przecież gdzieś musi się coś dziać.

Teresa podniosła się z krzesła. Żałowała, że w ogóle tu przyszła. Krzesło Kowalszczy-

Reorganizacja Rad Społecznych Osadnictwa Spółdzielczo-Parcelacyjnego

Celem usprawnienia w 1947 roku akcji osiedleńczej na gruntach pofolwarcznych na obszarze Ziemi Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska, oraz celem ściślejszej współpracy czynnika społecznego z administracją państwową, Ministrowie: Ziemi Odzyskanych i Administracji Publicznej, w porozumieniu się z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych, wydali specjalne zarządzenie o składzie terenowych Rad Społecznych Osadnictwa Spółdzielczo-Parcelacyjnego i ich zakresie działania oraz o organach wykonawczych. Zarządzenie to weszło w życie z dniem 1 lutego br., oddań w skład Wojewódzkich i Powiatowych Rad Społecznych Osadnictwa Spółdzielczo-Parcelacyjnego wchodzi, obok przedstawicieli organizacyj społecznych dotychczas w Radach tych reprezentowanych, wojewodowie, starostowie, albo ich urzędowi zastępcy — kierownicy działu administracji rolnictwa i reform rolnych, przedstawiciele Państwowego Urzędu Repatriacyjnego i przedstawiciele Wojewódzkich i Powiatowych Rad Narodowych.

Rady Społeczne Osadnictwa S.-P. mogą dookoportować do swego składu przedstawicieli miejscowego społeczeństwa, posiadających wybitną znajomość zagadnień osadniczych i zasłużonych w akcji zasiedlenia i zagospodarowania Ziemi Odzyskanych.

Przewodniczącym Wojewódzkiej Rady jest oddań z urzędu Wojewoda lub jego urzędowy zastępca, sekretarzem zaś, prowadzącym różną biurokrację Rady jest Dyrektor Wojewódzkiego Oddziału Państwowego Urzędu Repatriacyjnego i analogicznie po powiatach starostowie i naczelniczy oddziałów Państwowych Urzędów Repatriacyjnych.

Zarządzenie określa zresztą ściśle kompetencje i działalność organów wykonawczych, jak inspektorów i instruktorów, a w szczególności stawia konstruktywny zakres w programie działalności Rad Społecznych Osadnictwa S. P., nie

hamując bynajmniej w niczym jak najszerzej ich inicjatywę własną.

W ten sposób plan akcji przesiedlenia ludności rolniczej na Ziemię Odzyskaną w ramach osadnictwa parcelacyjnego, zyskał nowe silne i trwałe podstawy, zapewniające realizację przyjętego planu akcji przesiedleńczej i osiedleńczej.

Wszystkie zainteresowane czynniki, którym sprawa zagospodarowania i zaludnienia Ziemi Odzyskanych, oraz pomyślnie jutro naszego kraju i narodu nie jest obce, powitają to zarządzenie z pełnym uznaniem.

Przemysł włókienniczy na Międzynarodowych Targach Poznańskich

Polski przemysł włókienniczy należy do tych galezi naszej powojennej wytwórczości, które zdołały w szybkim tempie nie tylko usunąć wojenne zniszczenia i podjąć produkcję na szeroką skalę, lecz przede wszystkim zająć czołowe miejsce wśród wszystkich europejskich producentów tej branży i wzbudzić na rynkach zagranicznych ogromne zainteresowanie. Najwymowniejszym dowodem sukcesów naszego przemysłu włókienniczego stały się zeszłoroczne imprezy targowe w Lyonie, Paryżu, Sztokholmie i Pradze, gdzie na wystawione przez Polskę wyroby tekstylne zanotowano ponad 500 poważnych reflektantów zagranicznych. Przed włókiennictwem polskim stoi więc piękna możliwość ekspansji i ugruntowania sobie mocnej pozycji na chłonnych rynkach europejskich.

Rozumie to doskonale Centralny Zarząd Przemysłu Włókienniczego, który z uwagi na międzynarodowy charakter tegorocznych Targów Poznańskich przygotowuje się na wielką skalę do wzięcia udziału w imprezie. Wyroby tekstylne zajmą na Targach własny pawilon nr 3 o po-

Nowe ograniczenia w zaopatrzeniu pozakartkowym

W związku z ostatnimi zmianami w zaopatrzeniu kartkowym, z dniem 1 marca br. zniesione zostają dodatki: leczniczy i mleczny. Jednocześnie zniesione będzie zaopatrzenie pozakartkowe szpitali i sanatoriów, burs i internatów, żłobków, stacji opieki nad matką i dzieckiem, zakładów opieki zamkniętej nad sierotami, kolonij i półkolonij letnich, akcja dożywiania dzieci, domów wypoczynkowych dla pracowników, pracowników Komisji Specjalnych do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym, konwojentów transportów UNRRY, członków Batalionów Ochrony Lasów Państwowych oraz Straży Morskiej, stołówek PUR-u, zjazdów oraz doraźnych

kursów dokształcających i przeszkoleniowych oraz schronisk dla starców.

Uczniowie, zamieszkali w szkolnych bursach i internatach, nie posiadają prawa do kart zaopatrzenia. To samo dotyczy również uczniów liceów zawodowych, którzy zachowują jednak prawo do otrzymywania kart odzieżowych.

Pracownicy Komisji Specjalnej otrzymują nadal karty zaopatrzenia jako pracownicy państwowi, zniesione są tylko normy specjalne. Podopieczni, przebywający w schroniskach dla starców, nie będą otrzymywali kart zaopatrzenia.

Wobec zniesienia zaopatrywania w drodze przydziałów pozakartkowych i wstrzymania z dniem 1 marca br. wszelkich świadczeń w naturze dla wymienionych instytucji i zakładów, winny one w swych budżetach i planach finansowych prelimitować potrzebne kwoty na wyrównanie w całości lub części skasowanych przydziałów i ekwiwalentów pieniężnych tym podwładnym pracownikom, podopiecznym lub osobom organizacyjnie z nimi związanymi, którzy tych przydziałów i świadczeń zostali obecnie pozbawieni.

W związku z zniesieniem zaopatrywania pozakartkowego dzieciom, korzystającym ze żłobków dziennych i stacji opieki nad matką i dzieckiem, przysługuje obecnie prawo do kart dodatkowych „D”, jeśli są one uprawnione do kart zaopatrzenia w myśl instrukcji z 22 maja 1946 roku.

Z całego kraju

Szajka przemysłników w potrzasku. Delegatura Komisji Specjalnej w Szczecinie unieszkodliwiła ostatnio szajkę przemysłników w osobach: Jana Sawickiego, Tepelsona, Warszawskiej, Goldklinga i Dulla. W jednym tylko transporcie — zatrzymanym na granicy, znaleziono: 80 tysięcy papierosów amerykańskich, 415 kg kawy, 1700 kg masła, słoniny itp. U Sawickiego znaleziono większą ilość obcych walut, złomu srebrnego oraz monet srebrnych, wagi 50 kg. Towary i srebro skonfiskowano, a przemysłników zamknięto w obozie pracy.

Będą budziki. Państwowa Fabryka Zegarów w Łodzi, produkująca dotychczas zegary kolejowe, synchroniczne oraz telefoniczne — wykonała obecnie próbną serię popularnych budzików. Od kwietnia fabryka przystąpi do masowej produkcji budzików.

Ogólnopolski zjazd medyków zakończył w Łodzi swe obrady. Na czoło aktualnych zagadnień wysunęły się sprawy, dotyczące udzielania pomocy lekarskiej dla młodzieży akademickiej. W akcji tej przodują uczelnie łódzkie, na terenie których działa organizacja „Pomoc lekarska dla młodzieży akademickiej”. Podobne organizacje powstać mają w innych miastach.

Już wychodzą z podziemi członkowie organizacji. W Lubelskim zgłosiło się do władz bezpieczeństwa 44 członków bandy „Iastrzebia”, „Misia” i „Zapory”. Przekazali oni 91 sztuk różnej broni, 13 członków bandy „WIN” oddało karabin maszynowy, 4 automaty, 3 pistolety, 6 karabinów i 1 aparat radiowy. Wszyscy zostali już zwolnieni i udali się do swych miejsc zamieszkania.

Sklep bez sprzedawców otworzył Dyrekcja Zakładów Budownictwa Górniczego Naziemnego w Katowicach w świetlicy robotniczej. Wbrew stawianym prognozom sklepu dotychczas nikt nie okradł. Robotnicy wybierają sobie sami towar i pozostawiają należność według ustalonego cennika. Za dotychczasowy zysk Dyrekcja zwiększyła asortyment towaru. Podobny kiosk otwarty został kilka tygodni temu w Łodzi.

Krewnicy z Ameryki wspierają bardzo wydatnie swych bliskich w Polsce. Dowodem ich pamięci jest obfitych ilości paczek, wyładowanych ostatnio w portach gdańskim i gdańskim. Statek „Jutlandia” przywiózł 46.571 worów paczkowych, 70 worów listowych i 7 worów poczty dyplomatycznej; „Narwik” — 56 skrzyń z paczkami argentyńskimi, a „Marine Raven” — 3.074 worów paczkowych angielskich. Oby tylko przesyłki szczęśliwie doszły do rąk adresatów.

Majątki państwowe przekazuje się pod parcelację

Wrocław (ZAP). Jednym z głównych zadań Dyrekcji Wrocławskiej jest zagospodarowanie przejmowanych majątków państwowych, które następnie oddane w 2/3 pod parcelację, a 1/3 pozostawia się pod kulturę rolną. Do chwili obecnej przekazano około 230 majątków o ogólnej powierzchni pól ornych i lasów 36.000 ha, z tego już obsianych 17.000 ha. Majątki oddawane pod parcelację są przeciętnie w 50% zagospodarowane a często nawet w 100%. Przekazuje się je osadnikom z pewnym już zapasem ziarna w spichlerzach bądź w sнопach w stodole. Z majątków tych wycofuje się przeważnie tylko tyle krestencji, aby pokryć deputaty dla miejscowych robotników. Ogólna liczba majątków będących w rękach Dyrekcji Wrocławskiej wyraża się liczbą 609.

Zjazd górski w Zakopanem

W dniach od 28 lutego do 2 marca br. odbył się w Zakopanem pierwszy powojenny zjazd górski, poświęcony sprawom turystyki górskiej w Tatrach, Beskidach i Sudetach. Zjazd ma charakter ogólnopolski; udział w nim wezmą przedstawiciele zainteresowanych instytucji rządowych i samorządowych, organizacji społecznych, sportowych, młodzieżowych itd.

Program zjazdu przewiduje szczegółowe omówienie zagadnień turystyki górskiej, zgodnie ze współczesnymi wymaganiami państwowymi, potrzebami kulturalnymi i gospodarczymi oraz zainteresowaniami społeczeństwa. Szereg fachowych referatów, wygłoszonych przez wybitnych znawców turystyki, umożliwi gruntowne zapoznanie się ze stanem turystyki górskiej.

Sezon zimowy w Połczynie Zdroju

Pierwszy sezon zimowy w uzdrowisku Połczyn Zdrój kończy się w dniu 10 marca. Do uzdrowiska przybyli kuracjusze z całej Polski, w większości jednak przypadków z województw: poznańskiego, gdańskiego i pomorskiego.

Odremontowane i uruchomione sanatoria były w każdym miesięcznym turnusie całkowicie wypełnione i umożliwiły od września ub. roku — 1052 ludziom pracy uzyskanie zdrowia. Borowina połczyńska, uchodząca już przed wojną za jedną z najlepszych, wykazała i w tym roku swoje duże wartości lecznicze. 23 kuracjuszy, przywiezionych do uzdrowiska w pozycji leżącej, wyjechało po miesięcznej kuracji o własnych siłach.

Wznowiliśmy rozmowy radio-telefoniczne z Ameryką północną i południową

Z dniem 1 bm. wznowiliśmy ruch radiotelefoniczny z Ameryką Południową przez Zurych lub przez Pragę. Oplata w ciągu całej doby za trzyminutową rozmowę zwykłą wynosi do Argentyny 2320 zł, Brazylii w pierwszej strefie 2320 zł, w drugiej strefie 2520 zł; do Urugwaju 2520 zł, Paragwaju 2750 zł, Chili 2830 zł, Bolowii, Kolumbii i Peru 2590 zł. Dopuszczone są rozmowy państwowe i prywatne zwykłe oraz rozmowy z określoną osobą. W tym ostatnim przypadku nie pobiera się dodatkowej opłaty, należy jednak podać adres wyzwanego osoby lub jej zastępcę. W razie niedojścia do skutku rozmowy z określoną osobą wskutek niezastania jej lub niezgłoszenia się wyzwanego albo uchylenia się od rozmowy, pobiera się opłatę za przygotowanie rozmowy w wysokości jednej dziesiątej części jak za roz-

mowę zwykłą w danej relacji. Zamawiający rozmowę może podać w skrócie trzech wyrazów, w jakiej sprawie będzie przeprowadzona rozmowa. Minimum opłaty za rozmowę z Argentyną pobiera się za sześć minut.

Z dniem 1 marca zaprowadzony zostanie ruch radiotelefoniczny ze Stanami Zjednoczonymi A. P. drogą przez Zurych—Berno—Nowy Jork.

Oplata za trzyminutową rozmowę zwykłą w ciągu całej doby wynosi 1245 zł. Dopuszczone są rozmowy państwowe, prywatne zwykłe z wyzwaniem określoną rozmowę. W razie niedojścia do skutku rozmowy z określoną osobą pobierana będzie opłata za przygotowanie w kwocie 80 zł.

Czas trwania rozmowy lub niedojście do skutku z określoną osobą ustala urząd czołowy radio-telegraficzny.

wierzchni około 3500 m², prezentując nie tylko całokształt produkcji w dziale bawelnianym, wełnianym i jedwabnym, lecz uwzględniając również osiągnięcia w dziedzinie budowy i ulepszeń maszyn włókienniczych. Projektuje się również bogaty dział wykresów i fotografii, ilustrujący całokształt zdobyczy polskiego włókiennictwa. Największą jednak atrakcją dla szerokiego ogółu zwiedzających stanowić będą pokazy mód, jakie kierownictwo działu włókienniczego zamierza na Targach kilkakrotnie zorganizować. Z dużym zainteresowaniem spotka się również niewątpliwie oryginalny pomysł urzędzenia stoiska, na którym oczom zwiedzających pokazany zostanie tok produkcji niektórych wyrobów tekstylnych we wszystkich jej fazach.

Nadmienić jeszcze należy, że Centralny Zarząd Przemysłu Włókienniczego nie zamierza ograniczyć udziału na Targach jedynie do wystawy i prezentacji swej wytwórczości, lecz przygotowuje się do zawarcia poważnych transakcji, zarówno wewnętrznych jak i eksportowych.

T. M.

Ilu mamy marynarzy?

Przed wojną było ogółem około 1500 polskich marynarzy, z których nie więcej jak tysiąc należało do związku zawodowego. Podczas wojny na morzu i na lądzie zginęło około 20 proc. marynarzy.

Po zakończeniu wojny otrzymała większość polskich marynarzy wraz ze statkami wróciła do kraju, gdzie przystąpiła do Zw. Zaw. Marynarzy z siedzibą w Gdyni.

Obecnie związek ten liczy około 2200 członków, z których około 1500 pływa na statkach, a reszta pozostaje w rezerwie na lądzie. W związku z zapotrzebowaniem w najbliższych miesiącach na stanowiska marynarskie, zakwalifiko-

wano ostatnio i przyjęto do związku dalszych 500 kandydatów, z czego około 200 chłopców okrętowych. Kandydaci ci przechodzą kursy szkoleniowe.

Angażowanie załóg na statki odbywa się przez Biuro Angażowania Załóg przy urzędach morskich, po uprzednim zaopiniowaniu kandydata przez Zw. Zaw. Marynarzy. W zasadzie każdy marynarz polskiego statku powinien być członkiem związku. Związek odgrywa dużą rolę przy angażowaniu załóg okrętowych, jak i współpracuje przy zawieraniu umów zbiorowych o warunkach pracy na polskich statkach handlowych.

Zwalczamy nadużycia

Departament Kontroli Ministerstwa Apropriacji i Handlu przeprowadził w styczniu b. r. ogółem 3385 kontroli. W wyniku tych kontroli i ujawnionych nadużyć oraz przekroczeń skierowano 230 wniosków o ukaranie winnych, z czego 25 wniosków do władz prokuratorskich, 10 do Komisji Specjalnej do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym, 24 na drogę postępowania dyscyplinarnego lub porządkowego i 171 na drogę postępowania karno-administracyjnego.

Z ważniejszych nadużyć i wykroczeń, ujawnionych przez Departament Kontroli Ministerstwa należy wymienić następujące kradzieże: 11 ton zboża w Kwidzynie, 5,5 ton w Belzie, 1,5 ton w Kępie, 332 kg wełny w Wąbrzeźnie, 65 m materiału wełnianych w Warszawie, a następnie samowolne rozdysponowanie 8,5 ton ziemniaków w Sypniewie, 349 litrów nafty w Wysokim

Mazowieckim, samowolne wytlóczenie oleju z 5300 kg siemienia w Wieleniu, sprzedaż osobom prywatnym 54 sztuk bydła kontyngentowego w Rzeszowie itp. Szereg osób pociągnięto do odpowiedzialności za nieprawne wydawanie kart zaopatrzenia, nierozliczenie się z posiadanych na składzie artykułów reglamentowanych, zaliczek pieniężnych, wydanie paczek UNRRY osobom nieuprawnionym itp.

Ujawniono również szereg wypadków niedbalstwa przy przechowywaniu artykułów. Np. na skutek zapróżnienia ognia w magazynie we Wrzeszczu powstał pożar, który spowodował straty w sumie około 2.600.000 zł. Departament Kontroli ustalił wypadki niewłaściwej gospodarki 1284 kg mąki w Siemiatyczach, 3500 kg żyta w Kępie, 14 wagonami pszenicy w Pabianicach, 20.900 kg jęczmienia w czasie transportu z Gliwic do Katowic itd.

ZE SPORTU

Wysoka porażka Belgów i Rumunów Szwecja wygrywa z USA

W trzecim dniu mistrzostw hokejowych świata rozegrano trzy spotkania. Outsiderzy mistrzostw Belgia i Rumunia, jak było do przewidzenia, ponieśli wysokie porażki. Pewnego rodzaju sensacją było łatwe zwycięstwo Szwedów nad zespołem reprezentacyjnym USA, który dnia poprzedniego pokonał po ciężkiej walce drużynę Szwajcarów w stosunku 4:3.

Austria — Belgia 14:5 (2:0, 6:0, 6:5)

Rozegrany na Stadionie Zimowym w Pradze w godzinach rannych mecz hokejowy pomiędzy powyższymi drużynami zakończył się zdecydowanym zwycięstwem Austrii w stosunku 14:5 (2:0, 6:0, 6:5). Mecz odbył się przez cały czas pod wyraźną przewagą Austriaków i dopiero w trzeciej tercji Belgowie zdołali utrzymać grę otwartą. W drużynie austriackiej najlepszym był Zehetmayer w drużynie Belgów natomiast wyróżnili się bramkarz Heinmann i obrońca Reyschoot.

Kurs przewodników boksu

Warszawa (PAP). KCOM Wydział Sportowy TUR, pragnąc podnieść poziom OMTUR-owych drużyn bokserskich oraz wyszkolić pewną ilość przodowników boksu, organizuje w tym celu kurs przodowników boksu w Koszęcinie w czasie od 6—22 marca br. Kurs jest dostępny dla członków KS OMTUR, którzy już brali udział w zawodach bokserskich. Trenerem kursu będzie Stamm Feliks. Uczestnicy na zakończenie kursu wezmą udział w Ogólnopolskim Turnieju Bokserskim

Szwajcaria — Rumunia 13:3 (7:0, 0:2, 6:1)

W drugim meczu rozegranym o godzinie 15-tej spotkały się drużyny Szwajcarii i Rumunii. Spotkanie przyniosło zwycięstwo Szwajcarom w stosunku 13:3. Rumuni grali niezwykle ofiarnie, lecz nie byli w stanie zagrozić bramce szwajcarskiej, w której doskonale spisał się Perl. Na całej drużynie szwajcarskiej znać było silne przemęczenie, wywołane dwoma ciężkimi spotkaniami ze Szwecją i USA.

Szwecja — USA 4:1 (2:0, 2:0, 0:1)

Wieczorem odbył się mecz Szwecji z Ameryką. Dość łatwe zwycięstwo odniosła drużyna szwedzka w stosunku 4:1, przeważając we wszystkich tercjach. Drużyna USA zdobyła bramkę dopiero w ostatniej minucie gry na skutek nieporozumienia w obronie szwedzkiej. Bramki dla zwycięzców zdobyli: Ljungmann i Ericson po dwie, dla pokonanych Vernier.

OMTUR, który odbędzie się w Częstochowie w dniach 21 i 22 marca br.

Po przyjeździe do Koszęcina uczestnicy otrzymają bezpłatne wyżywienie i zakwaterowanie oraz zwrot kosztów podróży koleją w obie strony przy zniżce kolejowej

Zgłoszenia kandydatów przyjmuje Wydział Sportowy K. C. OMTUR, Warszawa, ul. Mokotowska 3, do dnia 18 lutego br.

Życia Wielkopolski i Ziemi Odzyskanych

Powiatowa Rada Narodowa obraduje w Międzyrzeczu

W dniu 4 lutego odbyło się pierwsze w tym roku posiedzenie Pow. Rady Narodowej. Na porządku dziennym była sprawa wyboru przewodniczącego i zastępcy P. R. N. oraz jednego członka prezydium, zaprzysiężenie nowych członków rady, oraz uchwalenie preliminarza budżetowego Pow. Związku Samorządowego na rok 1947, zatwierdzenie uchwał prezydium P. R. N. oraz wolne wnioski. Zebranie odbyło się w historycznej chwili bo w momencie otwarcia sejmiku ustawodawczego i przy bardzo licznych udziałach gości.

Po dokonaniu wyborów przystąpiono do uchwalenia preliminarza budżetowego Pow. Związku Samorządowego na rok 1947. Na wniosek przewodniczącego rada postanowiła dyskutować nad całością budżetu a nie nad poszczególnymi działami. Sprawy budżetu referował inspektor samorządowy p. Hadrych, przedstawiając radzie budżet, zamykający się w dochodach zwyczajnych sumą 12.608.532 zł. Budżety 7-miu gmin wiejskich zamykające się sumą 6.113.458 zł, budżet miasta Międzyrzecza, zamykający się 4.225.368 zł, budżet miasta Trzciela 974.954 zł, oraz budżet miasta Zbąszynka na 1.208.124 zł.

Dłuższą dyskusję wywołała sprawa Szpitala Powiatowego, gdzie radni omówili wszystkie braki, uchwalając budżet w wysokości 3.500.500 zł. Powiatowa Rada Narodowa uchwalając budżet, rozpatrzyła wszystkie dane i doskonale przemyślała każdą pozycję, stosując jak najdalej idące oszczędności, nie pomijając jednak niczego. I tak w budżecie przewidziano pozycje na koszty utrzymania PRN wraz z personelem, zakup książek fachowych, wydatki na oświatę i kulturę, w tym na utrzymanie Domu Społecznego w Międzyrzeczu prelimitowano 105.500 zł, na utrzymanie i urządzenie Muzeum Regionalnego miasta Międzyrzecza 626.800 zł, subwencje dla świetlic w powiecie 30.000 zł, oraz na inne cele kulturalno-oświatowe. Na zdrowie publiczne prelimitowano w dziale 8 — 2.583.290 zł, z czego na sam Ośrodek Zdrowia wypada 661.786 zł.

Na utrzymanie Ośrodka Zdrowia w Trzcielu 400.000 zł, którego uruchomienie przewiduje się w najbliższych dniach. Utrzymanie Ośrodka Zdrowia w Zbąszynku 300.000 zł. W dziale leczenia przewiduje się 301.000 zł, w dziale opieki społecznej przewiduje się 115.000 zł, w rolnictwie 769.685 zł. Popieranie przemysłu i handlu 5.000 zł, bezpieczeństwo publiczne 146.000 zł, świadczenia na rzecz innych związków komunalnych 210.247 zł. Ponadto przyznano subwencję dla całego szeregu organizacji społecznych, oraz postanowiono otworzyć stypendium na jedno łóżko w tut. szpitalu powiatowym im. Jana Stachowiaka. Jeśli chodzi o dochody, budżet przewiduje w dziale I-szym dochód 131.600 zł, na pozycję tę składają się

III subwencje ze Skarbu Państwa na zasilenie Powiatowego Zw. Sam. 9.209.000 zł, subwencje na budowę dróg i mostów samorządowych 1.500.000 zł, oraz inne subwencje i dotacje na różne cele wydatkowane w budżecie, a nie mające należytego pokrycia.

W dziale IV-tym zwroty przewiduje się dochód 131.600 zł, na pozycję tę składają się zwroty poszczególnych kosztów gmin i Wydz. Pow., poniesionych przez Powiatowy Związek Samorządowy. Poza tym w budżecie przewiduje się cały szereg pozycji w dochodach, które przyczyniają się do zmniejszenia niedoborów względnie do zrównoważenia budżetów.

Koło brzeg wraca do życia

Prace nad uporządkowaniem i odbudową miasta i portu Koło brzegu trwają w dalszym ciągu szczególnie w porcie i nad rzeką Brońnicą i mają na celu usunięcie mostów, które w dużej mierze uniemożliwiają korzystanie z nabrzeży i kanałów portowych. Ostatnio ukończono podnoszenie mostu stalowego na Prońnicy oraz zakończono usunięcie zniszczonej konstrukcji mostu stalowego na kanale drzewnym. Plany odbudowy miasta w bieżącym roku przewidują uruchomienie kredytów w wysokości 60 milionów złotych. Za te sumy

Po uchwaleniu budżetu zabrał głos starosta p. Skuplewski, który w dłuższym przemówieniu złożył wyczerpujące sprawozdanie ze swej działalności za okres 3 miesięczny.

Na zakończenie przewodniczący w wolnych wnioskach podał pod głosowanie, projekt starosty o stworzeniu Komitetu Obywatelskiego Odbudowy Miasta. Drugi wniosek starosty o uchwalenie na rzecz Pomocy Zimowej dodatku po 2 zł miesięcznie od komornego Rada Powiatowa uchwaliła jednogłośnie.

Po wyczerpaniu porządku dziennego o godz. 17-tej zakończono obrady. **Opala Michał**

SZTANDARY
Chorągwie, proporczyki, paramenta kościelne
7397
IRENA SZALOWA
Poznań, ulica Szkolna nr 3

„Społem“ przejmuje opuszczony sprzęt rolniczy

Warszawa (obsł. wł.). Ministerstwo Ziemi Odzyskanych poleciło przekazać instytucji „Społem“ opuszczony niemiecki sprzęt rolniczy na obszarze Ziemi Odzyskanych. Przejęcie tego sprzętu powierzone zostało Okręgowym Oddziałom „Społem“ w Szczecinie, Gorzowie i Olsztynie.

Kupując los za 100 zł równocześnie

CENTRALA LOTERII FANTOWEJ, POZNAŃ, GROBLA 1, P. K. O. V — 841.

GORZÓW

Z życia kupców gorzowskich

Zrzeszenie kupców w Gorzowie odbyło zebranie, którego głównym punktem było programowe przemówienie dyr. E. Pilarskiego, który przedstawiając zarys budowlanego modelu gospodarczego Polski, naświetlił rolę trzeciego sektora przedsiębiorczości prywatnej, jego funkcje społeczne na Ziemiach Odzyskanych.

Okres planowania winien również znaleźć swoje oblicze w Zrzeszeniu kupców i tutaj dyr. E. Pilarski podał program pracy, jaki czeka realizacji w tym roku.

Przemówienie dyr. E. Pilarskiego, prezydenta Wysockiego i dyr. Pernakówny, która zapowiedziała otwarcie przy współpracy Izby Przemysłowo-Handlowej i Zrzeszenia Kupieckiego 5-cio miesięcznego kursu dla kupców zakończyły uroczystość. **Pil.**

nabywasz możliwość wygrania wartościowych przedmiotów

dajesz cegiełkę do budującego się gmachu Seminarium Duchownego w Poznaniu

Uwaga, Ostrów!

Staraniem kół członków Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik” nr 25 w Ostrowie, odbędzie się w środę, dnia 26 bm., o godzinie 20-tej odczyt red. „Głosu Wielkopolskiego” Tadeusza Pasikowskiego, pt.

„Szwecja kraj bez problemów“

Blizszych informacji udziela pełnomocniczka powiatowa „Czytelnika”, prof. Janina Baczowa, gimn. żeńskie. **9170**

PODWIECZOREK ARTYSTYCZNY

w „Bagateli“

Plac Wolności nr 5

w niedzielę dnia 23 bm.

na który zaprasza uprzejmie **ZARZĄD**
9245 **Początek o godz. 17.** **Wstęp wolny.**

ROKIETNICA

Powiat poznański w akcji „Pomocy Zimowej“

Wybitnie ożywioną działalność na polu akcji „Pomocy Zimowej“ wykazuje gminny Komitet Akcji Pomocy Zimowej w Rokietnicy. Z komitetem współpracują wszystkie warstwy społeczeństwa. Ostatnio chór kościelny w Cerekwicy urządził przedstawienie amatorskie, z którego całkowity dochód przeznaczył na akcję „Pomocy Zimowej“. Wypada podkreślić tutaj bezinteresowność p. Morawskiej z Rokietnicy, która udzieliła bezpłatnie sali. Komitet otacza swych podopiecznych naprawdę troskliwą opieką i pracowicie zbierane pieniądze przeznacza na ulżenie doli najbiedniejszych. (ip)

MARGONIN

W dniu 30. I. 47 r. — odbyło się w Zarządzie Miejskim zebranie ZWM, na którym wybrano nowy zarząd.

Teatr Kukielkowy urządził przedstawienie w dniu 2. II. br. wystawiony przez zespół Gimnazjum im. św. Barbary z Chodzieży.

Z okazji zwycięstwa Bloku Demokratycznego odbyła się tu zabawa zorganizowana przez Radę Narodową w dniu 23. I. 47 r. W czasie zabawy przemawiał burmistrz Szwarzewski.

Osobiste. Z powodu wyjazdu kierownika szkoły p. Gapińskiego na kurs, zastępstwo w szkole powszechnej objął p. Peche.

Przebudowa kościoła pomieckiego. Istnieje projekt przebudowy byłego kościoła pomieckiego na Dom Katolicki.

Odnowienie kościoła katolickiego. Pamiątkowy kościół katolicki w Margoninie z 1736 roku poddany będzie w bieżącym roku zewnętrznej renowacji.

W środę, dnia 19 lutego 1947, zmarł w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po krótkich cierpieniach, mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, teść, dziadek, zięć, brat i szwagier, śp.

Józef Burek

starszy Cechu Ślusarzy w Poznaniu

przeżywszy 62 lata.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 22 bm., o godzinie 11.20 z domu żałoby przy ulicy Wilkońskich 6. Msza św. żałobna odprawiona zostanie dnia 1 marca o godzinie 8-mej w kościele Serca Jezusowego na Jeźycach.

W ciężkim smutku pogrążeni

żona, syn, córka, synowa, wnuk, teściowa i rodzina
Poznań, Gniezno, Gdynia, Oświca.

9254

Dnia 19 lutego 1947 zmarł nagle śp.

Józef Burek

mistrz ślusarski, honorowy starszy Cechu Ślusarzy w Poznaniu i przewodniczący komisji egzaminacyjnej mistrzowskiej

Izba Rzemieślnicza w Poznaniu zachowa żywo w pamięci zasługi śp. Zmarłego, poniesione dla rzemiosła.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 22 bm. o godzinie 11.20 z domu żałoby przy ulicy Wilkońskich 6, na cmentarz jeżycki.

Zarząd Izby Rzemieślniczej
w Poznaniu

2-407

W dniu 19 lutego 1947 zmarł po krótkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., śp.

Józef Burek

starszy Cechu Ślusarzy i Rzem. Pokrewn., honorowy starszy Cechu, długoletni przewodniczący komisji egzaminacyjnej dla mistrzów

nasz zany kolega, który dla rozwoju Cechu wielce się przyczynił, a dla dobra rzemiosła pracował mimo choroby do ostatnich chwil swego życia.

W Zmarłym straciliśmy jednego z najlepszych naszych kolegów.

Cech Ślusarzy i Rzemiosł Pokrewnych
w Poznaniu

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, 22 bm., o godzinie 11.20 z domu żałoby przy ulicy Wilkońskich 6. Msza św. żałobna odprawiona zostanie w kościele parafialnym na Jeźycach w sobotę, 1 marca, o godzinie 8-mej.

Osobnych uwiadomień nie wysyła się.

9249

Dnia 19 lutego 1947 roku zmarł nagle śp.

Józef Burek

mistrz i honorowy starszy Cechu Ślusarzy i Pokrewnych Rzemiosł w Poznaniu

W Zmarłym straciliśmy cenionego kolegę w pracy organizacyjnej i społecznej dla rzemiosła polskiego.

Pogrzeb śp. Zmarłego odbędzie się dnia 22 lutego 1947 r. o godzinie 11.20 z domu żałoby przy ulicy Wilkońskich 6, na cmentarz jeżycki.

Ze względu na liczne zasługi Zmarłego prosimy wszystkie Cechy i organizacje rzemieślnicze o liczny udział ze sztandarami, w oddaniu ostatniej przysługi.

Zarząd Powiatowego Związku Cechów
w Poznaniu

9267

W piątą rocznicę śmierci mojej ukochanej, nieodżałowanej żony, naszej najlepszej matki, teściowej i babci, śp.

z Ciasłowiczów

Władysławy Kokotowej

odprawiona zostanie

msza św.

w niedzielę, 23 bm., o godz. 10-tej w kościele Pana Jezusa przy ulicy Żydowskiej, o czym donoszą

w smutku pograżeni
mąż, dzieci i rodzina

Poznań, ul. Piaskowa 2, m. 9.

8876

Dnia 20 lutego 1947 zmarła w Bogu moja ukochana żona, śp.

z Wojciechowskich

Władysława Urbanowiczowa

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 23 bm., o godzinie 16-tej z kaplicy cmentarnej w Kórniku, o czym zawiadamia

strapiiony mąż

Kórnik, ulica Wojska Polskiego 218.

2.396

Dnia 17 lutego 1947 r. zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami świętymi po krótkich, ciężkich cierpieniach, mój najdroższy mąż, syn, brat, szwagier i wujek, śp.

Zbigniew Sierszulski

przeżywszy lat 29.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 22 bm. o godz. 12-tej z kaplicy cmentarnej na Dębcu.

Msza św. odprawiona zostanie w czwartek, dnia 27 bm. o godz. 8-mej w kościele św. Wojciecha, o czym zawiadamiają

w głębokim smutku pograżeni
żona, matka, siostra i szwagier

Poznań, al. Marcinkowskiego 1a, m. 12.

9161

W drugą rocznicę śmierci naszego ukochanego jedynaka, śp.

Janusza Kajetaniaka

poległego na stokach Cytadeli, odprawiona zostanie

msza św.

w kościele OO. Jezuitów przy ulicy Dominikańskiej w sobotę, dnia 22 lutego br. o godzinie 8.30.

Rodzice.

9234

Dnia 19 lutego 1947 r. rozstał się z tym światem, zaopatrzony Sakramentami św., najdroższy mój mąż, nasz kuzyn i wuj, śp.

Antoni Jaraczewski

emeryt Banku Polskiego

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 22 lutego, o godz. 14-tej z kaplicy cmentarza sołackiego. Msza św. za duszę śp. drogiego zmarłego odbędzie się w kościele sołackim, dnia 24 lutego, o godz. 7.30.

W smutku pograżeni
żona i rodzina

Poznań, Mazowiecka 36.

9203

Dnia 19 lutego 1947 r. rozstał się z tym światem, namaszczonej Olejami św., mój drogi mąż, nasz najlepszy ojciec, brat teści i dziadek, śp.

Ignacy Bogacki

przeżywszy lat 82.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 23 bm. o godz. 16-tej z domu żałoby.

W ciężkim smutku pograżeni
żona, dzieci i rodzina

Pniewy, Poznań, Gorzów.

9122

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci mego nieodżałowanego męża i naszego ukochanego tatusia, śp.

Stanisława Staszaka

adwokata z Gniezna i delegata Rady Adwokackiej w Poznaniu zostanie odprawiona

msza św. żałobna

w niedzielę, dnia 23 bm. o godzinie 11.30 w kościele OO. Franciszkanów w Gnieźnie, o czym zawiadamia krewnych, przyjaciół i znajomych

żona z dziećmi

Gniezno, ulica Kilińskiego.

2-398

W drugą bolesną rocznicę śmierci naszego najukochańszego syna i brata, który poległ przy zdobyciu Cytadeli, śp.

Romana Piotrowskiego

odprawiona zostanie w sobotę, 22 bm., o godz. 6.30

msza św.

w kościele Matki Boski Bolesnej na Łazarzu o czym zawiadamia

rodzina

Poznań, Potworowskiego 2a m. 4.

9156

Segregatory nowe, używane, zniszczone

Matryce (woskówki)

8206

Kalke maszynową i przebitkową

stalówki, ołówki — kupuje każdą ilość
Skład papieru ST. KOZŁOWSKI Poznań,
Dąbrowskiego 4 — Tel. 49-35

100 zdolnych zbieraczy

żelaznego, metalowego, odpadków tekstylnych, makulatury, stłuczki itp. zatrudni przy skupie na dobrych warunkach. Wózki ręczne stawiam do dyspozycji.

Zygmunt Kuntze, Poznań,

Składnica złomu
ul. Kraszewskiego 28, telefon 77-12 i 95-83
8973

Różne

Wielkopolskie Przedsiębiorstwo Przewozowe załatwia wszelkie zwózki, przeprowadki, drobnice oraz roz- i załadunki wagonowe. Garbary 61/63, telefon 23-57. 8972

NAJLEPSZĄ PASTA DO ZĘBÓW PRODUKCJI KRAJOWEJ
SMAK SIŁNIE MIĘKOTY

FLORIDONT

FLAMINGO

Chem. Fabryk Art. Piśmiennych
B. Gienza i Ska
POZNAŃ 76 9

OGŁOSZENIA DROBNE Konto: Bank „Spółem” nr 8
Biuro Działu Ogłoszeń czynne w dni powszednie od 8-mej rano do 20-tej, w soboty od 8-mej rano do 18-tej w Poznaniu przy ul. Wyspiańskiego 10, I piętro. — Tel. 64-75. — Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Lekarskie
Kapele lecznicze, masaże, elektryzacje. Poznańskie Zakłady Przyrodolecznictwa, al. Marcinkowskiego 20, tel. 38-26. 8841

Woje posady
Księgowość (w) zatrudni Grinną Spółdzielnię „Samopomoc Chłopska” w Kleszczewie, pow. Środa. Siedziba: Komorniki, Pł. Tulce, tel. Kórnik 12. 8664

Magister (ra) farm., asystent potrzebny zaraz do Apteki pod Aniołem, Kościan. 8822

Wielka pomocnica domowa, młoda, z gotowaniem, do wszystkiego, zaraz potrzebna. Fredry 3, m. 7. 9076

Bankowców wykwalifikowanych, kasjera, księgowych, przyjmie K. K. O., Wrocław, Ogrodowa 74. 8909

Pomocnik krawiecki potrzebny zaraz. Bukowska nr 11a, m. 3. 8875

Malarki do malowania na jedwabiu potrzebne. Oferty: „Par”, Ratajczaka 7, pod 2,729. 9073

Samodzielny sekretarz oraz maszynistka potrzebni zaraz. Reflektuje się na rutynowane siły biurowe. Oferty: „Głos Wielkopolski” nr 9820. 9007

Czeladnik piekarski potrzebny zaraz. Feliks Czapracki, Swarzędz, Rynek nr 11. 8957

Poszukujemy szofera na wóz ciężarowy. Warunki według umowy. Zgłaszać się: Firma Fabryka Konfekcji Brać Lisieccy, Poznań, Stary Rynek 72, I p., od godz. 8-16. 9064

PRZEDSIĘBIORSTWO wodociągowe - kanalizacyjne na Pomorzach Zach. poszukuje zaraz 1 krawczyka, wynagrodzenie 15.000 zł i mieszkanie. Oferty „Głos Wielkopolski” nr 9132.

Krawcowa w dom, zaraz. ul. Grobla 1a m. 3. 9149

Gospoia z gotowaniem i do wszelkich prac domowych na stałe zaraz. Eżowa 9. 8951

Kucharka restauracyjna — potrzebna. Dobre warunki. Traktowanie rodzinne. Zgłoszenia osobiste lub pisemne z opisami świadectw: Restauracja, Półwiejska 38a. 8883

Pomocnica domowa ze spaniem. Limanowskiego 21, m. 11. 9031

Gospoia, samodzielna, gotowanie, lekkie prace domowe, czysta, predka i solidna, za dobrym wynagrodzeniem zaraz. Zupańskiego 18, m. 6. 9007

Dziewczyna do wszystkiego potrzebna zaraz. Dąbrowskiego 24, m. 13. 8998

Uczeń krawiecki, uczennica potrzebni. Rostocka 4, Ławica, przy Bukowskiej. 8634

Potrzebni! Czeladnik, uczeń rzeźnika, dziewczyna do pracy domowej, zaraz. ul. Grobla 1a m. 3. 9148

Książkowego bilansistę za dobrym wynagrodzeniem poszukuje zaraz. Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” w Opałenicy. 9118

Wulkanizator względnie przyuczonego, potrzebny. Zgłoszenia św. Wojciech 29 m. 5. 9108

Dziewczyna do posyłek potrzebna. Piekarnia-Cukiernia, Wrocławska 35. 9146

Dziewczyna do prac składowych, uczciwa, zdrowa, zaraz potrzebna. Zgłoszenia firma The Gentleman, Poznań, Paderewskiego 1, skład naroznikowy. 9212

Poszukuję osoby inteligentnej, która poprowadzi samodzielnie gospodarstwo domowe i w małym zakresie ogrodnictwo na wsi u samotnego. Oferty „Głos Wielkopolski” nr 9172.

Dziewczyna do wszystkiego, stała lub przychodząca. Zgłoszenia Jezycka 37 m. 3. 9133

Dziewczyna do posyłek przy- nie skład papieru. Chmielowska, ul. Dąbrowskiego 54. 9175

Krawcowa potrzebna zaraz. Zgłoszenia od 8-16. Pracownia gorsetów, ul. Długa 10 m. 5. 9202

Pomoc domowa, dochodząca, za dobrym wynagrodzeniem potrzebna. Słowackiego 17 m. 7. 9201

Absolwentka kursu handlowego do ekspedycji w dziale elektrotechnicznym potrzebna. Zgłoszenia piśmienne „PAR” Ratajczaka 7 pod 2,790. 9227

SZTANDARY
Chorągwie — Paramenta kościelne wykonuje fachowo i reperuje mistrz hafciarski

8062
STEFAN JAKUBCZYK
Poznań, Szajcarska 19 (przy Rynku Wildeckim)

Zaprowadzona firma zbożowa
i uruchomiony śrutownik wraz z mieszkaniem 3-pokojowym i meblami pod Poznaniem **spiesznie sprzedam.**

Oferty do Biura Ogłoszeń „PAR”, Poznań, Ratajczaka 7 pod 2,760”. 9218

Dyrekcja Lasów Państwowych Okręgu Lubuskiego w Gorzowie Wlkp. poszukuje pracowników obeznaných z przemysłem drzewnym na stanowiska:

Inspektorów tartacznych
Kierowników tartaków
Sekretarzy tartaków
Brakarzy tartacznych

Wynagrodzenie wg stawek przemysłowych z dodatkiem zachodnim — oraz premie.
Bliższych informacji udziela Oddział Przemysłowo-Handlowy D. L. P. Gorzów-Wlkp., ul. Dąbrowskiego 17 2-400

Dyrekcja Lasów Państwowych w GORZOWIE Wlkp poszukuje 2-399

referenta technicznego do Oddziału Transportowego

Wynagrodzenie według umowy w zależności od kwalifikacji zawodowej i dotychczasowej praktyki. Stanowisko natychmiast do objęcia.

Potrzebni natychmiast:

technik drogowy na stanowisko zast. kierownika P.Z.D.

technik drogowy na stanowisko sekretarza techn. P.Z.D. Uposażenie według VIII stopnia służbowego plus 4000 zł dodatku.

Podanie z życiorysem wraz z odpisami świadectw należy kierować pod adresem Starostwo Powiatowe, Pow. Zarząd Drogowy w Walszcu, wojew. szczeciński. 2-383

Przetarg nieograniczony nr V-1/47
na sprzedaż starych maszyn

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Poznaniu ogłasza przetarg nieograniczony na sprzedaż starych maszyn warsztatowych i niekompletnych starych samochodów wzgl. pojedynczych części samochodowych, znajdujących się w Głównym Magazynie Zasobów w Poznaniu, ulica Robocza 4, w Oddz. Mech. — Samochodownia P. K. P. w Poznaniu, ulica Kolejowa 13, w Odcinku Drogowym — stacja Pniewy i Parowozowni Głównej w Gnieźnie.

Oferty składać należy na zdekompletowane maszyny i samochody w takim stanie, w jakim się w chwili przetargu na miejscu znajdują.

Szczegółowa specyfikacja starych maszyn i niekompletnych starych samochodów, otrzymać można za opłatą 200,— zł i okazaniem kwitu na wpłacone wadium w wysokości 2% od sumy oferowanej, za sprzedaną maszynę w godzinach urzędowych od 9—14, w gmachu Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Poznaniu, Wydział Zasobów, pokój 303.

Oferty należy składać do skrzynki ofertowej, znajdującej się w nowym gmachu D. O. K. P., Wydział Zasobów, pokój 204, do dnia 17. 3. 1947 roku, godziny 11-tej. Oferty należy włożyć do koperty nieprzejrzystej, zalakowanej i umieścić na kopercie napis: „Oferta na sprzedaż starych maszyn do przetargu dnia 17. 3. 1947.”

W razie przesłania oferty pocztą, należy kopertę z ofertą włożyć do drugiej koperty, zaadresowanej do Dyrekcji Kolei Państwowych, Wydział Zasobów w Poznaniu. Na kopertach tych, tj. zarówno na wewnętrznej i zewnętrznej nie należy podawać nazwiska lub firmy oferenta, ani też umieszczać żadnych znaków rozpoznawczych.

Oferta spóźniona lub zawierająca ślady wycierania i wymazywania, będzie unieważniona. Požadana ważność oferty 4 tygodnie od dnia otwarcia ofert.

Komisyjne otwarcie ofert nastąpi w Wydziale Zasobów dnia 17. 3. 1947 o godzinie 12-tej w pokoju 301.

Na rozprawie ofertowej mogą być obecni przedstawiciele po jednym od każdego oferenta.

Dyrekcja zastrzega sobie prawo częściowego korzystania z oferty lub wyboru oferenta, bez względu na cenę wzgl. uznania, że przetarg nie dał wyniku dodatniego.

Wadium w wysokości 2% ogólnej oferowanej sumy winien oferent złożyć w którejkolwiek kasie PKP i kwit dołączyć do oferty.

Brak wadium spowoduje odrzucenie oferty. Firmy, które są zwolnione od składania wadium, winny w ofercie powołać się na odrębne zarządzenie Ministerstwa Komunikacji wzgl. Min. Skarbu z podaniem numeru i daty.

2-404 Dyrektor Kolei Państwowych

Poważna instytucja państwowa przyjmie na stanowisko kierownika warsztatów samochodowych...

Poszukuję posady jako ślusarz, spawacz, brzoźnik. Of. „Głos Wlkp.” nr 8968.

Materace, ramy sprężynowe, tapczany. Wrzesznie, Ratajczaka 7, I ptr., tel. 36-31.

Ubranie granatowe, przedwojenne, marynarkę, kupon płaszczowy...

Maszyzna gabinetowa Singer, nowoczesna. Adres Jeskego 2, warsztat. 9350

Mebel używane kupię - Rapp, Wałki Młodych 6, skł. mebl.

Zamiana: Zamienie lub sprzedam nowy dom z spichrzem...

Zguby: Unieważniam skradzioną książeczkę wojskową nr 015121 RRU...

Gospośnia lub dziewczyna, lubiąca dzieci, traktowana rodzinie, potrzebna. Wspólna 45 m. 1.

Gospośnia 50-letnia, szuka posady. Miękkwicz, Wierzbicę 13 m. 5.

Pianina - pierwszorządne, markowe, tanio, nadzwyczajna okazja...

Radio (super) 3 zakresy. Armii Czerwonej 4 m. 10, po 15.30.

Maszynę do pisania i liczenia kupię. Sw. Marcin 23, m. 3a.

Mieszkanie 2-pokojowe z kuchnią i łazienką przy Wierzbicach...

Zamienie pokoju kuchnia na dwa pokoje kuchnia...

Zgubiono czarny portfel z dokumentami w dniu 17 bm. w kierunku Marcina...

Ekspedient z branży żelaznej lub ogólnotechnicznej...

Mistrz piekarski z dyplomem z długoletnią praktyką...

Limuzyna, DKW, na chodzie, z dokumentami, kompletny kompresor...

Radio zmienne, 3 zakresy, po 16-tej. Przecznicza 1 m. 1, narożnik.

Wózek dziecięcy sprzedam. Sw. Marcin 16/17 m. 10a.

Maszynę do pisania i liczenia kupię. Sw. Marcin 23, m. 3a.

Zamienie pokoju kuchnia na dwa pokoje kuchnia...

Zgubiono paszport zagraniczny na nazwisko por. Kozłowski Jerzy...

100 zdolnych zbieraczy złomu żelaznego, odpadków tekstylnych...

Ogrodnik żonaty poszukuje posady odpowiedzialnej na majątku państw.

Ważki wszelkiego rodzaju naprawiam, sprzedaję...

Samochód osobowy, limuzyna, 4 cyl. na biegu, naczyniast sprzedam...

Meble komplet, stół, 2 półki, fotele, jasny, wieczorem od 6-tej...

„Aria” Artykuły biurowe, Przybory szkolne...

Spokojne małżeństwo (studentka - student) poszukują pokoju meblami...

Uwaga, Rogoźno! Blisicy krewni Marii Frankiewicz...

Rutynowany - długoletni księgowy-bilansista...

Korespondencyjne kursy księgowości. Informacje Lublin, skr. poczt. 105.

Ważki wszelkiego rodzaju naprawiam, sprzedaję...

Okazja, sprzedam psa bernardyna, 18 miesięcznego...

Motocykl setka, na sprzedaż. Staszica 3 m. 5.

Woskółki, farby do powielaczy, kalki maszynowe...

Mieszkania 3 pokojowe poszukuję. Koszty remontu zwrócę...

Blizery, swetry oraz wszelkie prace na drutach...

Studentka A. H. prowadzi ksenografia godzinowo...

Nowoczesne kursy kroju męskiego i damskiego...

Okazja, sprzedam psa bernardyna, 18 miesięcznego...

Motocykl setka, na sprzedaż. Staszica 3 m. 5.

Mundur oficerski, nowy, sprzedam. Oferty „PAR” Ratajczaka 7 pod 2,757.

Woskółki, farby do powielaczy, kalki maszynowe...

Mieszkania 3 pokojowe poszukuję. Koszty remontu zwrócę...

Blizery, swetry oraz wszelkie prace na drutach...

Młoda, miłej powierzchowności, średnio wykształcona...

Katowice! Kursy wieczorne rozpoczęłam 1-go marca...

Okazja, sprzedam psa bernardyna, 18 miesięcznego...

Motocykl setka, na sprzedaż. Staszica 3 m. 5.

Mundur oficerski, nowy, sprzedam. Oferty „PAR” Ratajczaka 7 pod 2,757.

Woskółki, farby do powielaczy, kalki maszynowe...

Mieszkania 3 pokojowe poszukuję. Koszty remontu zwrócę...

Blizery, swetry oraz wszelkie prace na drutach...

Karmielarz-cukiernik, do pracy fachowej, poszukuję posady...

Nowoczesne kursy kroju męskiego i damskiego...

Okazja, sprzedam psa bernardyna, 18 miesięcznego...

Motocykl setka, na sprzedaż. Staszica 3 m. 5.

Mundur oficerski, nowy, sprzedam. Oferty „PAR” Ratajczaka 7 pod 2,757.

Woskółki, farby do powielaczy, kalki maszynowe...

Mieszkania 3 pokojowe poszukuję. Koszty remontu zwrócę...

Blizery, swetry oraz wszelkie prace na drutach...

Studentka A. H. prowadzi ksenografia godzinowo...

Nowoczesne kursy kroju męskiego i damskiego...

Okazja, sprzedam psa bernardyna, 18 miesięcznego...

Motocykl setka, na sprzedaż. Staszica 3 m. 5.

Mundur oficerski, nowy, sprzedam. Oferty „PAR” Ratajczaka 7 pod 2,757.

Woskółki, farby do powielaczy, kalki maszynowe...

Mieszkania 3 pokojowe poszukuję. Koszty remontu zwrócę...

Blizery, swetry oraz wszelkie prace na drutach...

Młoda, miłej powierzchowności, średnio wykształcona...

Katowice! Kursy wieczorne rozpoczęłam 1-go marca...

Okazja, sprzedam psa bernardyna, 18 miesięcznego...

Motocykl setka, na sprzedaż. Staszica 3 m. 5.

Mundur oficerski, nowy, sprzedam. Oferty „PAR” Ratajczaka 7 pod 2,757.

Woskółki, farby do powielaczy, kalki maszynowe...

Mieszkania 3 pokojowe poszukuję. Koszty remontu zwrócę...

Blizery, swetry oraz wszelkie prace na drutach...

Studentka A. H. prowadzi ksenografia godzinowo...

Nowoczesne kursy kroju męskiego i damskiego...

Okazja, sprzedam psa bernardyna, 18 miesięcznego...

Motocykl setka, na sprzedaż. Staszica 3 m. 5.

Mundur oficerski, nowy, sprzedam. Oferty „PAR” Ratajczaka 7 pod 2,757.

Woskółki, farby do powielaczy, kalki maszynowe...

Mieszkania 3 pokojowe poszukuję. Koszty remontu zwrócę...

Blizery, swetry oraz wszelkie prace na drutach...

Redakcja - Poznań, Wyspiańskiego 10. Telefon 62-70, 67-11 (nocny) Redaktor naczelny przyjmuje w godz. od 12-13. Sekretariat redakcji czynny codziennie od godz. 11-14.